

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . " 2.20
 za domoljubno celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravljanje prejeman . . . " 1.80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za domoljubno celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna petstvarst (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 3 v
 za dva in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna petstvarst po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izv. omši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vozi red

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bozn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Italijani nad Postojno. - Ruska ofenziva proti Hindenburgu ustavljena. - Rusi izgubili 140.000 mož. - Dva nemška zračna napada na Angleško. - Angleški ministrski predsednik pri papežu. - Nizozemska nima diplomatskih zapletljajev.

Vojna in gospodarstvo.

Že v Ameriki vedo, kako pomanjkanje mleka trpe naši, osobito pa otroci v Nemčiji. Robert Cecil (Ohio) se je v zbornici zanje potegnil, češ, da je grdo, da hočejo sovražniki preko trupel otročičev do končne zmage. Naj bo, kar če, to pa je gotovo, da je sveta dolžnost vlade, da v tem oziru ukrene boljše odredbe, kot so bile doslej.

Zadnji čas je, da se dobro organizira skupni nakup in prodaja, oziroma pravično porazdeljevanje mleka med matere dojnice, otroci in bolehnje ljudi, producentom pa oskrbi cenena krmila za krave mlekarice. Bi li ne kazalo sklicati tozadevni sestanek in posvet merodajnih osb, ker solze po smrti tolikih otročičev bodo pač brezuspešne in prepozne!

Kako resno voljo imajo Angleži in sploh entente centralne sile izstradati, se vidi že iz tega, da sestavljajo »črne bukve« tudi za ona podjetja, bodisi trgovska kot obrtna in denarna, v nevtralnih državah, ki imajo prometne zveze in stik z nami. Zadnji čas so Angleži dali že več takih nizozemskih podjetij na svoj indeks.

Primanjkljaj je izkazala zopet Bavarska. Pokriti ga hoče z novimi davki, ki se bodo za 23% zvišali.

V Nemčiji se že širi glas, da se poleg krušnih, maslenih in krompirjevih kart vpeljejo tudi konsumentom karte za meso, ker bo tudi mesojedcem treba v korist domovine štediti.

Izredno velik dobiček je napravila švedska paroplovna družba »Ferm«, ki je v rokah mornariškega ministra Brostroem. Razdelila bo za leto 1915. dividendo, ki znaša 216%, medtem ko je zadnja tri leta delila le 20%.

Ogrska poljedelska in rentna banka je imela čistega dobička v letu 1915. 3 milijone 503.489 K. Delila bode 7½% dividendo. Penzijski fond za njene uložbenice že znaša 1.118.066 K.

Angloavstrijska banka na Dunaju je ustanovila z nekim veleposestnikom takozvano gozdno in lesno produkcijsko akcijsko družbo s sedežem na Dunaju.

Centralna banka nemških hranilnic v Pragi izkazuje v svoji bilanci za leto 1915. nad 2 milijona čistega dobička in rezerva njena se je zvišala nad 5 milijonov kron.

Bolgarija je prepovedala zadnji čas izvoz vrtnarskih in zeliščnih semen, Nizozemska popra in semena za čebulo, dovolila pa izvažati rdečo peso.

Cena prosu, kot poročajo zadnje borzno poročilo, je na Ogrskem zadnje dni nekoliko padla. Vlada pa je izposlovala 50 vagonov perocida, ki ga bo oddajala potom Hangya zadruge in ogrske kmetijske družbe vinogradnikom. S tem hoče nadomestiti galico, ki je tam silno manjka in se plačuje že po 12 K kg.

Čitati je bilo, da se kupčija z jajci sme vršiti le potom jajčne centrale »Miles«. Producenti in trgovci z jajci so ji velike kvantitete ponudili, a niso mogli z njo skleniti nobene kupčije radi prevelike razlike v cenah. Moralo je ministrstvo v prilog centrale poseči vmes in je z odlokom z dne 23. t. m. določila, da je maksimalna prevzemna cena do vštete 4. aprila t. l. sledeča: ogrska la 167 in 172 K, sedmograška 164 in 169 K, budimpeštanske 163.

Poslednja cena velja za one, ki se nahajajo v zabojih po 1440 kosov. One v sodčih po 17 komadov stanejo 2 K.

Na dunajski trg so pripeljali v torek 166 delavnih in 172 konj za klavnico. Fija-karski konji so se plačevali po 800 do 1600 K; vprežni od 600 do 1200 K, težki pa še celo od 1800 do 2400 K. Za klavnico (kljuse) določeni pa po 410 do 520 K.

V Kobaridskem kotlu.

(Spomin na čas pred vojno.)

Bog ve, kaj je tam? Tako se vprašuje marsikateri, ki že deset mesecev ni dobil glasu od svojih in od doma.

Človek se nehote zamisli nazaj v leta, ko so po vspenjanju se cesti v Breginji in Logje korakali »planinci«. Peli so tako lepo, da bi jih človek mrtev poslušal, tako je marsikdo menil. Ali so peli poslavljajoč se od bele Ljubljane? Ali v pozdrav planinam in kamenitim grebenom gora? V Kobaridskem kotu jih je bilo tri stotnje teh slovenskih sokolov. Trgali so planinke raz skalovja nad prepadi. Za odškodnino so nam zapeli veselih, in od gorskega solca gorečih obrazov.

Kdor je videl goste vasi v kotu, se je gotovo čudil; odkod naj dobi tako gosto naseljeno prebivalstvo toliko potrebnega živeža, da se preživi? Kjer si pač moreš misliti kosček dobre zemlje, je že dobro obdelana njiva. V vročem avgustu se bliskajo kose na 1668 m. visokem Stolu, od njegovega vrha pa do tja kjer se izgubi v valovih Soče. Poldrugo uro visoko v hrib je nasajen krompir; večjega truda za obdelavo polja se ne more zahtevati. Vendar ne more izhajati. In ni čuda, da spomladi, ko je posejano polje, trumoma drevo v tuje kraje iskat si kruha, dočim doma vodijo gospodarstvo večinoma same ženske ali stari možje in nedorasli otroci. Dasi ravno ne zapustijo doma lahkega srca, ker ljubijo svoj domači kraj, vendar si vsak želi toliko prislužiti, da si kupi hišo, ali zraven celo še kaj polja, da more rediti eno kravo. Od trinajstega leta pa do petdesetega se eni preživeli v tujini; sicer pridejo pozimi domov, željni počitka. Mnogi vzdihne, ko zopet odhaja: lepa je rodna gruda, krasna je domovina! in solza se mu prikaže v očeh...

Hudourje svetovne vojske nas je razmetalo na vse kraje; da svoji ne vedo za svojega. Kako željno pričakujemo, da zakličemo s pesnikom:

»Nazaj v planinski raj!«

Kraške kapljice ali »župa sv. Mihele«.

Kras nikakor ni naša žitnica. Poljedelska šola je le, v kateri se Kraševci učijo pridno delati, skrbno gospodariti in modro obračati svoj s trudom in potom pridobljeni pridelek. Tisti gospodar, ki se izkaže na Krasu, izkazal se bo tudi povsod drugod, bodisi na Kranjskem, Koroškem in Stajerskem, po vseh deželah naše ljube domovine.

Kraševci zna sicer tudi sejati repo, saditi krompir, orati za korenje, zna kositi in žeti seno in žito. Njegovo najljubše opravilo pa je trtojestvo. V tem je Kraševci doma. Da ne bo kdo mislil, da pretiravam, vam hočem pokazati, da Kraševci zna saditi, gojiti in ljubiti svoje trte najboljše.

V ljubljanskem muzeju je rastavljena trta, katero marsikateri opazovalec občuduje radi njenega obsega in mogoče misli, da je ta trta še iz Noetovih časov. Ali kaj je ta trta v primeri z materjo kraških trt, ki raste na Velikem Dolu pred cerkvijo? Mala in drobna hčerka je v primeri z našo kraško materjo. Gotovo desetkrat drobnejša je kakor naša kraška mati. Pa ta ni

edina, ki jo je vsadila srečna kraška roka. V Kobdilu raste tudi prava hčerka svoje Velikodolske matere, ki je tudi skoro trikrat debelejša kakor ona, ki se nahaja v ljubljanskem muzeju. Veliko starih trt so pa Kraševci požgali, ki niso bile nič drobnejše kakor ona, ki je v Ljubljani. To jasno kaže, da Kraševci in trta gresta skupaj. Še bolj pa Kraševci in teran.

Po ustnem izročilu in po zgodovinskih dokazih morala bi imeti hčerka v Kobdilu okrog 300 let, mati na Velikem Dolu pa čez 600 let. To potrjuje tudi njen obseg.

Ne morem zamolčati pri tej priliki tudi njihove zlahtnosti in plemstva. Sicer nimamo nikakih pisanih dokumentov za njihovo plemstvo, a to nič ne de. Pravo plemstvo in zlahtnost se kaže v dejanju najlepše. Da se pretaka prava zlahtna kri po njihovih žilah, priča izvrstna kapljica, ki jo dajejo vsako leto. In sicer daje prva v dobri letini 100 litrov — druga pa skoraj 200 litrov izvrstnega terana. Hvala za to ne gre le zlahtnim trtam, ampak tudi skrbnim Kraševcem, ki znajo pridno trte saditi, gojiti in ljubiti in so že od nekdaj dobri vinorejci. Kdo bi jim zato štel v greh, če radi popijejo en kozarec dobrega terana, ki ga iz velikega spoštovanja imenujejo tudi »župa sv. Mihele« — najbrže, ker se ta župa o svetem Mihaelu kuha.

Povedati moram tudi, da je bilo pred leti malo pijancev na Krasu, dasi so ga vsi Kraševci radi pili za potrebo. V zadnjem času se je v tem oziru marsikaj izpremenilo na slabše, v čemur jih seveda ne morem hvaliti.

Kobdilec.

Vojaški pozdravi.

Iz bojne črte pri Doberdobski planoti pošiljajo prisrčne pozdrave Fr. Klinc in tovariši. — S tirolskih snežnikov, kjer se kljub debelemu snegu boljše počutimo nego lani v Karpatih, pošiljamo krepke pozdrave vsem doma ostalim, posebno pa našim poštenim slovenskim dekletom! Ivo Manfreda, Valentin Rejec. — Najsrčneje pozdrave vsem Slovincem in Slovenkam, posebno pa prijateljem in znancem pošiljajo: Desetnik Anton Skočaj, Merše, Ivan Marenzi, Dolina, Benčič Jernej, Bača, Ivan Ivanovič, Brezovica, Franc Bercar, Opčina, Karl Demojzes, Podgrad. — Vesele velikonočne praznike želijo vsem Slovincem in slovenskim dekletom: poddesetniki: Matija Pezdirc, Nikolaj Flajnik, Josko Kočev, Polde Jerman, Janko Doltar; pešci: Polde Zupančič, Polde Papež, Polde Kmetič, Nikolaj Veselič, Janko Hudelja, Matija Dražamerič, Janko Jankovič, Josko Vajnjal, Peter Runič; vsi in vse za domovino! — J. Stramšak in drugi Slovenci pri letalskem oddelku pošiljajo starišem, bratom in sestram ter vsem Slovincem, ki so dobre volje, prisrčne pozdrave. — Slovenski fantje in moške gorskega topniškega polka se zahvaljujejo za pozdrave slovenskim topničarjem na laški fronti ter jim pošiljamo svoje najtoplejše pozdrave! Feliks Potočar, Dvor; F. Pleško, Vič; J. Zupančič, Sp. Š.; F. Gajšt, Majšperg; A. Knafelc, Novomešto; M. Cerar, Sp. Koseze; I. in F. Čeh iz Ptuj; F. Vrečar, Selo pri Ljubljani; J. Zabret, Moste; A. Čič, Postojna, in vsi drugi. Posebno lep pozdrav žužemberčanom in Dvorjanom! F. Potočar. — Srčne pozdrave vsem Slovincem in Slovenkam pošiljajo pred odhodom na bojno polje: Mihael Japelj iz Viča pri Ljubljani; Franc Jurman iz Roviš na Dolenjskem; Franc Svete, Sobačevo pri Borovnici. — Najsrčneje pozdrave pošilja od Visle svojim dragim domačim, katerih sedanje bivališče mu je popolnoma neznano, C. Cimprich. — Storišči svojo dolžnost na srbskem in ruskem bojišču, smo bili spoznani za nesposobne za nadaljno službo

v bojni črti in nameščeni pri delavskem oddelku vojnih ujetnikov na Krasu. Od tu pošiljamo vsem prijateljem in prijateljicam, znancem in znankam najlepše pozdrave! Četovodja Žiga Skubic; san. desetnik J. Rakušček; Hočevar, Monfreda, Ilc, Kralj, Kogolšek, Kol, Ule, Psolin, Kavar, Čuk, Pavšič, Uršič, Zalar, Marolt, Skopec, Frankovič, Zupin, Bresan, Trevisan, Gabron, Gavt-roža. — Vsem prijateljem in znancem, vsem sovenskim fantom in dekletom pošiljamo srčne pozdrave iz bolnišnice na Dunaju: Franc Krušič, Jakob Pirc, Ivan Markel, Anton Ulaša, Jožef Sovdat. — Iz vojne bolnišnice v Waidhofnu ob Ybbsi pošiljajo prisrčne pozdrave: Jožef Margon, Jožef Majcen, Karol Fišer, Franc Berlič, Franc Skok, Mihael Kolarič, Martin Grozina, Mihael Marinič, desetnik Josip Stepančič, Fran pl. Reya i. dr. — Srčne pozdrave pošiljamo iz kamniške bolnišnice vsem prijateljem in prijateljicam, znancem in znankam: Fr. Klemenc iz Bistrice pri Kamniku; Miha Gačnik, St. Rupert na Dolenjskem; Metod Kržič iz Loža na Notranjskem; Jožef Sušnik iz Nomena pri Boh. Bistrici. — Vsem znancem in prijateljem, Slovincem in Slovenkam, posebno pa čitateljem »Slovenca« pošiljajo: Desetnika Rizmal in Kaltnekar, infanteristi Kleč, Bizjak, Liaunig, Lenko, Grošelj, Kogovšek, Jermol, Golja, Torkar M. in Torkar I. — Iz bolnišnice na Dunaju pošiljajo prisrčne pozdrave: A. Podobnikar, Franc Ramovš, A. Čuk, M. Moj. — Slovenski sanitejci na severnem bojišču pošiljamo vsem dragim domačim, znancem in prijateljem in vsem »Slovenčevim« bralcem najlepše pozdrave: Franc Ogrinc, Andrej Hartman, Alojzij Kavčič, desetnik Anton Andrej. — Pozdrav bralcem »Slovenca« pošilja iz bolnišnice v Žizkovu-Pragi Franc Jeklič.

Izgube 97. pešpolka.

Ujeti: Kadet Ebersohn Ludvik; praporščak Eizele Josip; kadet Janota Franc; praporščak Leban Hadrijan, Trst; inf. Ančič Viktor, 4. nad. stot., Pazin; rez. Andrešič Jakob, 4. nad. stot., Buje; inf. Antonič Anton, 6. stot., Brestovica; inf. Antonič Anton, Vojšičica; črnovoj. Apollonio Peter, 2. nad. stot., Koper; rez. Avčin Tomaž, Slavina; inf. Babič Franc, 1. nad. stot., Izola; destnik Bajt Ivan, Rakek; rez. Ban Iv., 2. nad. stot., Pazin; poddesetnik Bandedelj Ivan, 13. tot., Komen; rez. Bascariol Franc, 6. stot., Ronki; inf. Basili Gvidon, 4. nad. stot., Gorica; inf. Battistuta Josip, 3. nad. stot., Gradiška; inf. Battistuta Peter, 2. nad. stot., Tržič; poddesetnik Bayčar Alojzij, 4. stot., Črniče; inf. Bažadona Nikolaj, 13. stot., Dobrinj; rez. Bekar Henrik, 1. stot., Trst, tudi ranjen; inf. Benčič Franc, 4. stot., Materija; rez. Benkovič Simon, 3. nad. stot., Pazin; inf. Bignolin Ivan, 4. nad. stot., Tržič; inf. Bignolin Pij, Tržič; inf. Bizjak Leopold, 1. nad. stot., Rihenberk; inf. Robič Rudolf, 1. nad. stot., Tržič; rez. Bolčina Ivan, 2. nad. stot., Dol. Otlica; inf. Bon Ivan, 2. nad. stot., Škocijan; poddesetnik Bonifacio Ivan, 16. stot., Poreč; inf. Božič Anton, Koper; inf. Brajkovič Ivan, 4. nad. stot., Koper; desetnik Bratina Alojzij, 6. stot., Škrilje; inf. Bratovič Ivan, 2. nad. stot., Poreč; inf. Bratuš Alojzij, 15. stot., Fara; inf. Brenko Mat., 3. nad. stot., Pazin; inf. Bressan Alojzij, 4. nad. stot., Fara; desetnik Bressan Angel, 5. stot., Ločnik; inf. Brgoč Stefan, 7. stot., St. Peter pri Gorici; inf. Brišič Alojzij, 4. nad. stot., Sežana; poddesetnik Brožič Oskar, 3. nad. stot., Vel. Brdo; inf. Brujak Anton, 3. nad. stot., Boljunec; rez. Brusich Ivan, 4. nad. stot., Pulj; inf.

Bubic Evgen, 4. nad. stot., Pazin; desetnik Burger Karel, 10. stot., Radgona; inf. Castellan Evgen, 4. nad. stot., Fara; inf. Castellan Ivan, 4. nad. stot., Pora; inf. Kastelic Josip, 8. stot., Poreč; inf. Cedermas Anton, 4. nad. stot., Kred; inf. Čeh Josip, 3. nad. stot., Koper; desetnik Čekada Ivan, 1. nad. stot., Jelšane; inf. Čelič Anton, 4. nad. stot., Pazin; inf. Čeljk Franc, 3. nad. stot., Cerkur; inf. Cernobori Mihael, 1. nad. stot., Pulj; inf. Cesar Anton, Materija; inf. Cink Lovrenc, 9. stot., Trst; inf. Clabot Peter, 2. nad. stot., Piran; inf. Knapič Nikolaj, 2. nad. stot., Pulj; rez. Colombin Anton, Trst; inf. Čotič Franc, 3. nad. stot., Sovodnje; inf. Cucar Anton, 1. nad. stot., Poreč; rez. Dekleva Anton, Jelšane; inf. Dekleva Leopold, 1. nad. stot., Kilovče; inf. Delež Franc, Naklo; inf. Delton Anton, 1. nad. stot., Pulj; trobentač Demark Josip, 8. stot., Koper; inf. Devetak Miroslav, 4. nad. stot., Gorica; inf. Doblanovič Anton, 1. stot., Koper; inf. Dobrovič Jernej, 1. nad. st., Pulj; inf. Družeta Mat., 11. stot., Barban; inf. Fabčić Franc, 4. nad. stot., Postojna; inf. Fabčić Josip, 3. nad. stot., Postojna; inf. Fabjan Franc, 1. nad. st., Bate; rez. Fabris Avgust, 1. nad. stot., Tržič; inf. Faganel Gerardo, 1. nad. stot., Vrtojba; inf. Faganel Izidor, 2. nad. st., Vrtojba; inf. Fantinič Dominik, Koper; inf. Ferencič Jurij, 1. nad. stot., Pazin; inf. Ferencič Ivan, 1. stot., Pazin; inf. Ferencič Josip, 8. stot., Pazin; inf. Ferjančič Franc, Trst; rez. Filej Franc, 3. nad. stot., Anhovo; inf. Filipčič Franc, 5. stot., Tomaj; inf. Fišar Leopold, 2. nad. stot., Črnič; inf. Fonda Marij, 2. nad. stot., Koper; inf. Fornasar Josip, 2. nad. stot., Barban; inf. Frankovig Anton, 3. nad. stot., Kormin; rez. Frank Anton, Materija; inf. Furlan Cezar, 9. stot., Fara; inf. Gabori R., 1. nad. stot., Trst; Gabrovec Josip, 9. stot., Mavhinje; inf. Gallas Ivan, 4. stot., Medaja; rez. Garda Anton, 16. stot., Umag; inf. Gerbec Anton, 1. nad. stot., Kanal; inf. Gerin Stefan, 1. nad. stot., Trst; rez. Gerlica Franc, 3. stot., Naklo; inf. Geržina Josip, 6. stot., Jablanica; rez. Godnik Jurij, 2. nad. stot., Komen; trobentač Gorela Anton, 13. stot., Piran; inf. Gorjan Anton, 3. nad. stot., Gorica; rez. Gostiša Franc, 16. stot., Ziri; inf. Hladnik Andrej, 1. stot., Col; četovodja Hladnik Mat., 10. stot., Col; poddesetnik Horvat Josip, 2. stot., Idrija; desetnik Hvala Josip, 1. nad. stot., Cerklje; inf. Iskra Josip, 4. nad. stot., Poreč; četovodja Ivantič Anton, 4. nad. stot., Naklo; inf. Jerančič Josip, 11. stot., Stanjel; inf. Joras Otel, 3. nad. stot., Trst; inf. Jurca Ivan, Postojna; poddesetnik Katern Franc, 10. stot., Cerklje; inf. Kavčič Karel, 3. nad. stot., Logatec; inf. Kette Rudolf, 1. nad. stot., Vipava; inf. Klarič Ivan, 4. nad. stot., Koper; inf. Klinc Alojzij, Maribor; inf. Knez Franc, 2. nad. stot., Šent. Ferjan; poddesetnik Kobalj Leopold, 4. stot., Erzelj; inf. Kodolja Josip, 6. stot., Vrhpolje; inf. Kofol Peter, 3. stot., Trebuša; desetnik Kogoj Vinko, 3. stot., Podgora; rez. Konestabo Mihael, 9. stot., Podgrad; inf. Končič Andrej, 4. nad. stot., Oreljan; desetnik Kosak Josip, 5. stot., Veprinac; inf. Kosmač Rafael, 3. nad. stot., Idrija; poddesetnik Kovač Martin, 5. stot., Grahovo; inf. Kovačič Ivan, 1. stot., Tolmin; desetnik Krajec Jernej, 6. stot., Stari trg; poddesetnik Kralj Josip, 3. stot., Trst; inf. Kramar Anton, 1. nad. stot., Kred; desetnik Kranjc Ivan, 12. stot., Cerklje; inf. Krašan Alojzij, 4. nad. stot., Šempas; inf. Kraševac Alojzij, Stari trg; desetnik Križman Nazarij, 1. nad. stot., Dekani; inf. Krnac Mat., 2. nad. stot., Koper; vojak Laharnar Fr., polk. štab., Cerklje; inf. Lapanje Dominik, 1. nad. stot., Cerklje; inf. Lavrenčič Evgen, 3. nad. stot., Doberdob; inf. Lavrenčič Josip, 6. stot., Kred; inf. Leban Viktor, Sv. Lucija; inf. Lebus Severin, Gradiška; inf. Lemovt Filip, Logatec; inf. Levi E., 1. nad. stot., Trst; inf. Ligzul Dominik, 2. nad. stot., Labin; inf. Lipošič Karel, 1. nad. stot., Trst; inf. Lojk Ivan, 1. nad. stot., Črnič; inf. Longhin Anton, 1. nad. stot., Pulj; inf. Lozar Alojzij, 10. stot., Vrtojba; inf. Ludvig Karel, 4. nad. stot., Podgrad; inf. Lulik Ernest, Trst; inf. Malalan Vinko, 2. nad. stot., Trst; inf. Malič Josip, Komen; inf. Marat Ivan, 15. stot., St. Ilj; rez. Marega Anton, Fara; inf. Marinig Anton, 13. stot., Kormin; inf. Maris Franc, 15. stot., Gradiška; desetnik Markič Ivan, 6. stot., Koper; inf. Markovič Franc, 3. nad. st., Šmartno; inf. Maršič Ivan, 4. nad. stot., Koper; inf. Mašalin Andrej, 3. nad. st., Koper; rez. Massarich Josip, Lovrana; inf. Matjažič Franc, 14. stot., Postojna; narednik Maver Franc, 2. nad. stot., Slavina; inf. Mažgon Ivan, 5. stot., Cerklje; inf. Meden Gašper, 1. nad. stot., Kanfanar; Medoet Ivan, 2. nad. stot., Gradiška; inf. Medved Ludvik, 13. stot., Libušnje; tit. poddesetnik Merliak Ambrož, 1. nad. stot., St. Peter pri Gorici;

inf. Mevla Franc, 3. nad. stot., Povir; četovodja Mihočič Mat., 16. stot., Podgrad; inf. Mikuž Ignacij, 3. nad. stot., Col nad Vipavo; inf. Milič Alojzij, 4. n. stot., Zgonik; inf. Mišon Ivan, 1. stot., Pazin; četovodja Mleč Andrej, 16. stot., Lokov; inf. Mlakar Andrej, 3. nad. stot., Cerklje; rez. Mohorač Viktor, Boljunc; inf. Možina Franc, 2. nad. stot., Trst; inf. Mozetič Avgust, 4. nad. st., Renče; inf. Mrak Alojzij, 3. nad. st., Čepovan; desetnik Mrak Ivan, Sv. Lucija; inf. Mrak Ivan; 16. s., Trebuša; inf. Mravlje Jakob, 3. nad. s., Ziri; inf. Muchiutti Josip, 1. nad. s., Trst; inf. Muha Franc, 3. nad. s., Materija; rez. Mullič Franc, 3. nad. s., Temenica; rez. Muravec Josip, Čepovan; poddesetnik Nagode Matija, 8. s., Zg. Logatec; inf. Nedoh Ivan, Naklo; inf. Novak Stefan, 1. nad. s., Trst; inf. Ogrizjek Herman, Slavina; četovodja Omahen Emil, 8. s., Podgrad; inf. Orel Franc, 4. nad. s., Šmarje; inf. Orlič Ivan, 2. nad. s., Pulj; inf. Ovčarič Mat., Podgrad; poddesetnik Pagon Jos., 3. nad. s., Cerklje; inf. Pahor Franc, 4. nad. s., Prvačina; bobnar Pahor S., 1. nad. s., Sedlo; rez. Paterno E., 3. nad. s., Tržič; desetnik Pavlin Rihard, 3. nad. s., Grgar; inf. Paver Peter, 1. nad. s., Koper; inf. Pavletič Ivan, 4. nad. s., Pazin; inf. Pavlič Ivan, 4. nad. s., Grgar; poddesetnik Pavlovič Anton, 2. s., St. Peter na Krasu; častniški sluga Pečelin Tomaž, Ziri; rez. Pelicon Josip, 3. nad. s., Poreč; inf. Perini Anton, 2. nad. s., Koper; rez. Peruško Ivan, 4. nad. s., Pulj; inf. Petelin Herman, 3. nad. s., Gorjansk; inf. Piciga Avgust, 2. nad. s., Dekani; inf. Pionella Peter, 2. nad. s., Pulj; rez. Pipan Franc, 3. maršbaon, Komen; četovodja Piriš Stefan, 15. s., Kal; četovodja Perjavac Alojzij, 1. nad. s., Črnič; inf. Pivk Franc, 4. nad. s., Ziri; inf. Plos Rudolf, Bloke; inf. Počkaj Alojzij, 1. s., Materija; inf. Podbršček Josip, 2. s., Deskle; inf. Podgornik Josip, 2. nad. s., Col; inf. Popazzi Gregor, 2. nad. s., Pulj; inf. Potočar Anton, 2. nad. s., Piran; inf. Potočnik Franc, 3. nad. s., Postojna; inf. Požar Franc, 2. nad. s., Podgrad; četovodja Prebilih Milan, Jelšane; inf. Prelec Alojzij, 2. nad. s., Naklo; poddesetnik Prezel Roman, Trst; inf. Purič Anton, 3. nad. s., Veliki Repenj; rez. Puž Franc, 1. nad. s., Kastav; inf. Puzzer Ivan, Koper; inf. Radas Ivan, 1. nad. s., Radošič; inf. Radovan Martin, 4. nad. s., Poreč; inf. Rauber Ferucij, 2. nad. s., Trst; inf. Raugna Fortunat, 1. nad. s., Gradež; inf. Reja Ivan, 3. nad. s., Kožbana; inf. Rejc Leopold, 3. nad. s., Čepovan; inf. Repič Andrej, 3. nad. s., Šturje; inf. Rešeta Emil, 2. nad. s., Lokov; inf. Rimanič Mat., Pazin; inf. Rodman Herman, 3. nad. s., Vipava; inf. Roje Anton, 3. nad. s., Dekani; desetnik Rok Andrej, 3. s., Cerklje; inf. Rosič Ferdinand, 1. nad. s., Breginj; poddesetnik Rot Franc, 6. s., Žaga; inf. Rumin Ivan, 4. nad. s., Pazin; inf. Rusjan Anton, 2. nad. s., Renče; inf. Rusjan Peter, 2. nad. s., Gorica; rez. Rusjan Rajmund, 1. nad. s., inf. Sabadin Varrij, 4. nad. s., Koper; inf. Sabadin Stefan, 1. nad. s., Koper; inf. Šajn Anton, 2. nad. s., Pulj; inf. Salvador Anton, 1. nad. s., Tržič; inf. Salvador Humbert, 1. nad. s., Trst; inf. Sanson Ivan, 2. nad. s., Trst; inf. Saranc Lovrenc, 2. nad. s., Tržič; inf. Sartori Franc, 3. nad. s., Gradiška; poddesetnik Scamperle Franc, 3. s., Trst; desetnik Ščuka Franc, 2. nad. s., Komen; inf. Ščuka Rrdolf, 2. nad. s., Komen; desetnik Šestan Ivan, Pulj; inf. Šiligoj Valentin, 4. nad. s., Gradiška; trobentač Simonetti Božidar, 16. s., Tržič; četovodja Sirk Franc, 9. s., Gorica; inf. Širok Josip, 7. s., Grgar; inf. Šitinger Luka, Zagorje; Skočaj Jakob, 1. s., Medana; inf. Skomina Rudolf, 1. nad. s., Renče; inf. Skrk Alojzij, 1. s., Sežana; rez. Smilovič Peter, 15. s., Buje; inf. Sošič Mihael, 4. s., Trst; inf. Spada Virginij, 1. nad. s., Poreč; inf. Spessot Alojzij, 4. nad. s., Fara; rez. Sponza Jakob, 11. s., Rovinj; rez. Srebot Peter, 15. s., Piran; inf. Stadinia Josip, 10. s., Koper; inf. Stepančič Anton, Komen; rez. Stihovič Ivan, Pazin; poddesetnik Štok Ivan, Dutovlje; inf. Štok Josip, Dutovlje; inf. Štok Viktor, 14. s., Povir; inf. Stossilovich Ivan, 2. nad. stot., Pulj; inf. Štrukelj Alfonz, 3. nad. stot., Tolmin; inf. Sullig Leon, Turjak; desetnik Sušan Josip, Kastav; rez. Švagel Stefan, 3. nad. st., Kopriva; inf. Švara E., Komen; inf. Tavčar Alojzij, 3. nad. s., Dutovlje; inf. Terbižan Alojzij, 3. nad. s., Planina; rez. Toder Jakob, Poreč; inf. Toder Jakob, 2. nad. s., Tržič; inf. Tolar Josip, 3. nad. s., Ziri; inf. Tomadin Josip, 4. nad. s., Gradiška; inf. Tomasini E., 14. s., Gradiška; rez. Tomazič Ivan, Ajba; inf. Tomšič Rihard, 1. nad. s., Pulj; inf. Tončević Mat., 2. nad. s., Pazin; inf. Tončič Josip Stefan, Boljunc; inf. Trampuš Albert, 2. nad. s., Trst; čast. sluga Tretjak Martin, Trst; inf. Troha Ivan, 1. nad. s., Stari trg; inf. Turčinovič Josip, 3. nad. s., Pazin; inf. Tuzzi Franc, 4. nad. s., Gradiška; de-

setnik Tuzzi Franc, 4. nad. s., Kormin; inf. Umek Leopold, 3. nad. s., Komen; inf. Urbančič Alojzij, 3. nad. s., Kred; inf. Urbančič Aldo, 1. nad. s., Trst; rez. Valentinič Alojzij, 2. nad. s., Volče; inf. Varljan Marij, 2. nad. s., Kastav; inf. Vascon Jakob, 2. nad. s., Koper; inf. Vecchiet Josip, 2. nad. s., Trst; inf. Vellico Peter, 2. nad. s., Pulj; inf. Verč Iv., 4. nad. s., Šmarje; rez. Verginella Ivan, 4. nad. s., Gradež; inf. Viginij Jernej, 6. s., Buje; trobentač Visintin Franc, 8. s., Kormin; poddesetnik Visintin Ivan, Poreč; inf. Vodopivec Josip, 12. s., Dornberg; poddesetnik Volk Ludovik, 5. s., Tomaj; inf. Vremec Josip, 2. nad. s., Trst; poddesetnik Zadkovič Anton, 1. nad. s., Mune; inf. Zadkovič Josip, 3. nad. s., Podgrad; inf. Zajec Ivan, 3. nad. s., Pazin; inf. Žagar Franc, 3. nad. s., Stari trg; desetnik Žeje Josip, 4. nad. s., Renče; inf. Žiganto Humbert, 1. nad. s., inf. Žižmond Alojzij, 9. s., Vogersko; inf. Zota Anton, Koper; inf. Zvab Andrej, 4. nad. s., Kreplje.

Vojska z Italijo.

AVSTRILJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 1. aprila. Uradno se poroča: **Včeraj so pričeli na obeh straneh bojne črte zopet delovati.**

Pri tolminskem mostišču, v odseku **Bela in v dolomitski fronti so se razvili več ali manj živahni topniški boji.**

Odbili smo italijanske napade proti delu bojne črte med veliko in malo dolino in pri Schladerbachu.

(To poročilo je bilo deloma objavljeno že v sobotni številki.)

Dunaj, 2. aprila. Uradno se poroča: **Položaj se ni izpremenil.**

Danes jutraj so metali sovražni letalci bombe na Postojno. Ubita sta dva moža, več jih je ranjenih.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj, 31. marca. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

30. marca 1916. V odseku Rovereto običajno topniško delovanje. Manjši sovražni napadi so se odbili v Val Sugana zahodno od Tesobbo. Na strminah Col di Lana boji patrolji smučačev, ki so izpadli ugodno za nas. V dolini Bela in ob srednji Soči živahno topniško delovanje. Naše topništvo je obstreljevalo kolono, ki je korakala na cesti pri Rogatinu, poškodovalo je sovražne obrambne postojanke na Slomu in je razkropilo čete, ki so napredovale iz Poljubina. Na višinah severno od Gorice je trajal zelo živahen topniški dvoboj cel dan. Ponoči je pričel sovražnik s skrajno močnimi rezervami krepak napad, s severnega konca višin pri Podgori, ki se je razširil v kratkem na celo bojno črto do gore Sabotin. Posebno ljut je bil boj v odseku Piumica. Večkrat odbit je ponovil sovražnik vselej s svežimi četami svoje brezuspešne krvave navede. Končno ga je zmedel naš protinapad in ga prisilil, da je moral bežati, prepustil nam 150 ujetnikov, med njimi 5 častnikov. Na Kraški visoki planoti topniške akcije. Vzhodno od Sela so naskakovali naši včeraj neko močno sovražno utrdbo, ki so jo že nekaj dni močno nadlegovali, vzeli so jo z bajonetom in so do v noč odbili številne sovražne napade. V teh sijajnih podjetjih smo vzeli sovražniku 202 ujetnikov, med njimi 7 častnikov, 2 strojnici, en metalec bomb, nad sto pušk in veliko bomb ter bombnih zavojev.

Rim, 31. marca. Uradno: Dne 29. marca je prišlo v dolini Daone do spopada med malimi oddelki na pobočju Monte Melino. Sovražnik je bil odbit ter je pobežnil, popustivši orožje in municijo. V dolini Sugana je naša artiljerija razkropila sovražne trenske kolone med Calceranica in Caldonazzo. Poroča se o uspešnem delovanju naše artiljerije v Cordevole, v taboriščih v gornji dolini Selvazza, v Boite in proti sovražnim četam pri Sum Pausas (?) severovzhodno od Podestagno. Včeraj je došlo na soški fronti do neprestanega artiljerijskega delovanja, katero je pa preprečil dež. Hudi boji vzhodno od Sela so potekali za nas ugodno, in pričajo, kako dobro se drži brigada Aquil. 27. marca smo s krepko ofenzivo vzeli 150 m velik kos širokega in dobro opremljenega sovražnega jarka. Potem, ko so naše čete odbile ljut napad, so bile odločene, da za vsako ceno osvoje cel jarek. To so dosegle popoldne 29. marca po tridnevem trdem in trajnem boju; pri tem so ugrabile številne ujetnike in zaplenile obilo municije.

Laške izmišljotine.

Dunaj, 1. aprila. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Italijansko uradno poročilo z dne 24. marca obsega opombo, da so italijanske čete v Cordevole svojo posest severovzhodno od Sasso di Mezdol razširile, nadalje zasedle kraje Fallazza in Ruaz v dolini. Te laške trditve se mogoče nanašajo na dejansko izvršen napad Italijanov proti Fedaji nad Besculom, ki pa že iz enostavnega razloga ni mogel privedi do

pridobitve ozemlja, ker se je popolnoma izjalovilo.

Trditve italijanskega uradnega poročila z dne 29. marca, da so na Cima Val Piana med Val di Calamento in Val Campello italijanski oddelki napadli in razkropili naše delavske skupine, je samovoljna izmišljotina. V navedenem odseku ni bilo po sovražnem ognju moteno nobeno delo in niso bili razkropljeni delavci.

S soške fronte.

»Reichspost« piše: Dne 11., 12. in 13. marca so pri Gorici zopet gromeli in bobneli laški tgpovi. Kaj je hotel doseči Cadorna? To se je pojasnilo nepričakovano 14. marca. Ko se je pričelo daniiti, je postalo na bojišču pri Gorici živahno. Topovi grme, kmalu nihče več ne dvomi na novi laški ofenzivi. opoldne se je vnel ljut boj pri Ločniku. Lahki obupano pritiskajo na velik kamnit železniški most; da si odpro pot v goreče zaželeno Gorico, a naši jih vržejo in jim zadajajo strašne izgube. Lahki zopet napadajo. Častniki jim kličejo: »Avanti, ragazzi, in pochi minuti saremo in Gorizia!« Naprej, fantje, v par minutah smo v Gorici! Več jih je res kmalu nato prišlo v Gorico — kot vojni ujetniki in tudi častniki z njimi. Lahki napadajo Sovodnje pri Rubijah. Zgradili so most čez Sočo in prodirajo čezenj v gostih množicah. Naši puste prve vrste čez most, naši topovi začno nato sipati strašen ogenj na most. Čez nekaj minut podro most in z njimi čete, ki so stale na njem. Ravno tako se je godilo Lahom pri Vermljanu in pri Selcih. Napadli je več laških polkov, a naša obramba jih je odbila. Pri Plaveh in pri Oslavju pozikua sovražnik vdreti v naše postojanke, naši jih pa krvavo odbijejo.

Italija mora biti pripravljena na velike žrtve.

Lugano, 2. aprila. Komaj j Salandra došel v Rim, se je že svojim političnim prijateljem izrazil, da je dobil v Parizu utis, da uživa Italija sedaj na Francoskem največje in najodkritosrčnejše simpatije. Nasprotno pa o dejanskem uspehu pariškega posveta ni hotel ničesar povedati, menil je le, da je s sklepi Italija lahko zadovoljna. Gotovo pa mora biti Italija pripravljena na velike žrtve na krvi in blagu in tudi na nemale omejitve pomanjkanja.

Cadorna se vrnil v Italijo.

Lugano. (K. u.) 3. aprila. Načelnik generalnega štaba Cadorna se je vrnil v Italijo. Na mejni postaji je brzojavil Joffreju in Douglas Haigu, da se zahvaljuje na prijaznem sprejemu v njunem glavnem stanu in izraža, da ju občuduje in zagotavlja, da morajo s svojimi čednostmi in z velikansko obrambno organizacijo končno zmagati.

V Italiji zopet odstavili pet generalov.

Rim, 3. aprila. (K. u.) Uradni list javlja: Odstavljena sta generalna poročnika Boria in Giardina in trije generalni majorji. Generalnemu poročniku Queirolo so zopet poverili neko poveljstvo.

Laško letalo razbito.

Turin, 2. aprila. Na letališču pri Mirafiori je dvokrilno letalo sistema Farman zadelo ob neko drugo letalo in se popolnoma razbilo. Pilot je mrtev.

Asquith pri sv. očetu.

Rim, 1. aprila. (Kor. ur.) Sv. oče zasliši danes angleškega min. preds. Asquitha. Ko potuje Asquith iz Italije, obišče tudi italijanski glavni stan, kjer ga zasliš Viktor Emanuel.

Rim, 1. aprila. (Kor. ur.) Ministrski predsednik Asquith se je odpeljal iz angleškega veleposlaništva pri Kviralu v Vatikan. Njegova avdijenca pri sv. očetu je trajala približno 20 minut, obisk pri kardinalu državnem tajniku je bil še krajši. Kardinal državni tajnik je vrnil obisk pri angleškem vatikanskem poslanstvu v Rimu. Čez nekaj ur je sprejel Asquith poslanstvo italijanskega časopisja. Voditelj poslanstva Torre je izvajal: Navzočnost Asquitha izraža namen Anglije in Italije, da nameravata nastopiti skupno do končne zmage in da združita svoja gospodarska in vojaška sredstva v dosegu novega evropskega položaja, ki naj jamči za pravično ravnotežje narodov in ljudsko svobodo. — Asquith je odgovoril angleško, prestavljal je njegov govor publicist senator Maciorio Ferraris: Zastopniki Anglije in italijansko časopisje se je vedno razumelo. Anglija zasleduje simpatično gibanje za neodvisnost Italije in Italija ceni pravilno temelje angleške politike, ki se ni izpremenila. Angležem bi bilo žal, če bi ne bili na njih strani Italijani v sedanji vojski ki določa bodočnost, svobodo in svetovno kulturo. Obvestiti heče angleške časnike, da je odločena Italija za vsak napor, za triumf svobode in da se doseže zmaga. Asquith se je podal nato k slovesnem sprejemu na Kapitolu, kjer je slavil župan knez Colona generoziteto in simpatije Anglije nasproti Italiji. Asquith je odgovoril: Prišel sem, da zagotovim Italijo o trdni veri Anglije na stvar svobode in pravice in da naznamim

nepreklicljiv sklep Anglije, da hoče maščevati pravico slabših narodov in da noče kršitve tistih socialnih in elementarnih postav, ki so jih določili stoletni dolgi boji. Rimski Kapitol je najpripravejši kraj, da se okrepí svetost skupnih evropskih postav. — Zvečer pri ofiicelni pojedini v veleposlaništvu sta napila Asquith in Salandra le vladarskim rodbinam in velikosti in napredku obeh dežela.

Duca Giuseppe Avarna di Gualtieri umrl.
Rim, 1. aprila. (K. u.) Bivši veleposlanik na dunajskem dvoru, vojvoda Avarna, je umrl.

× × ×

Duca Giuseppe Avarna di Gualtieri je bil potomec stare sicilske rodovine; narodil se je 1. 1843. v Palermu. V diplomaciji je vstopil 1866 kot ataše na Dunaju, 1869 so ga premestili v Pariz, 1883 v London kot tajnika, 1885/87 je bil pridružen italijanskemu zunanjemu ministrstvu, poslali so ga nato kot veleposlaniškega tajnika na Dunaj, kjer je postal 1. 1904. veleposlanik in ostal, dokler ni izbruhnila lani vojska z Italijo.

Italijansko časopisje o vojvodi Avarni.

Lugano, 1. aprila »Corriere della Sera« piše, da si je pokojni vojvoda na Dunaju znal pridobiti spoštovanje vseh krogov. V kritičnem času pa je bil trden in je znal previdno izvršiti iz Rima došla navodila. »Secolo« pravi, da v svojem nastopu proti avstrijskemu zunanjemu ministrstvu ni samo sledil povelju iz Rima, ampak je pokazal tudi svojo patriotsko strast. Umetnost skrivati lastne misli je tako dobro razumel, da je na Dunaju užival naklonjenost celo v visokih krogih in je bil v Italiji zato toliko časa sumljiv, da je »zelena knjiga« odkrila njegovo pravo mišljenje.

× × ×

Laški letalci nad Postojno.

V petek so krožili nad Postojno trije laški letalci, katere so pa kmalu pregnali naši strelci. En letalec je bil sličen onemu, ki je ob laškem poletu nad Ljubljano opoldne krožil nad Ljubljano. Včeraj okoli 1/8 ure zjutraj je priplulo nad Postojno pet laških letalcev, ki so vrgli okoli 17 bomb. Na nekem vrtu sta bila ubita dva vojaka od godbe, nekaj ranjenih. Nad Postojno so laški letalci krožili eno uro. Poslopij niso poškodovali.

Kakor se govori, so naši enega laškega letalca na povratku izstrelili iz zraka.

Goriško pismo.

Gorica, 29. marca.

Zopet nam ne puste spati »nekaj nepoznate laške granate«. Drugače bi imeli nocoj prav lep večer, če bi ga ne motila ta vsakdanja ne preveč prijetna godba, ki je imamo vsak dan polna ušesa.

Introdukcija današnjega koncerta je pričela v precejšnjem fortissimo naša artiljerija. Po štirih popoldne so naši topovi več ko pridno delovali. Okoli sedmih je začelo na Kalvariji in za njo ragljanje strojníc in ropotanje pušk. Po strelah goriških hiš pa so ropotale previsoko merjene laške kroglice, kakor bi kdo orehe stresal. Pa naj reče kdo, da nimamo zanimivega življenja tu v Gorici...

Tako je vsak večer nekaj, samo miru skoro nikdar ne. Sinoči istotako ni minulo brez granat. Eno se je zgrešila baš v neko vilo v ulici Orzoni in žal, da so bile razvaline iste precej krvave.

Pred par dnevi je pisal neki časopis, da Goričani verujejo v »destine«, da so fatalisti. Če je namenjeno, te ubije granata, ako ni, pa ostaneš vključ vsem nevarnostim živ. V sili žre hudič tudi muhe in če se drugače ljudje ne morejo tolažiti, se morajo pa s tem: kar je namenjeno, je pač namenjeno...

O da bi bilo vsaj nekaj kmalu namenjeno: konec tega divjanja, dober konec te grozne vojske!

Gorica, 30. marca.

Današnje jutro smo zvedeli, da zadnja noč ni bila brez uspehov. Blizu Oslavja so naše čete zopet zajele lepo število ujetnikov, okoli 300, med njimi okoli 10 častnikov. Tisti, ki so jih videli, so pripovedovali, da so bili jako lepi, visoki fantje, menda sami grenadirji.

Tudi zadnja noč ni minula brez granaat. Več jih je priletelo v mesto. Eno je zadela zopet hišo »Cooperative« v via Giardino, druga — težka osemindvajsterca — je padla na hodnik v ulici Barzelini, pa se ni razpočila, a je vseeno napravila precejšnjo luknjo v tla.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 1. aprila. Uradno se poroča: Avstrijski oddelki so vzeli pri Oliku neko sovražno postojanko, zasuli so sovražna kritja, porušili kritja in se vrnili nato zopet v svojo glavno postojanko.

Južnovzhodno od Sjenukovcev je preprečil topniški ogenj in protinapad

poizkus sovražnika, ki je poizkušal potisniti svojo črto v širini 1000 korakov naprej.

(To poročilo je bilo deloma objavljeno že v sobotni številki.)

Dunaj, 2. aprila Uradno se poroča: Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 1. aprila. (K. u.) Veliki glavni stan:

Nobenih posebnih dogodkov.

Z ozirom na to se zdi, da se je zaenkrat izčrpal ruski naval, izveden s 30 divizijami, t. j. nad 500.000 mož, in z za razmere na vzhodu presenetljivo uporabo streliva od 1. do 28. marca proti obsežnim odsekom vojne skupine generalfeldmaršala pl. Hindenburga. Zahvala gre hrabrosti in trdovratni vztrajnosti naših čet, da napad ni dosegel nobenih uspehov.

Kakšen velik namen so nameravali z napadi, kaže sledeče povelje ruskega vrhovnega poveljnika armad zahodne bojne črte 4./17. marca, št. 537.

Čete zahodne bojne črte!

Pred pol letom ste, močno oslabiljene, z malim številom pušk in patron zadržale napredovanje sovražnika in ko ste ga zadržale v okraju predora pri Molodečnu, ste zavzele svoje dosedanje postojanke.

Njegovo Veličanstvo in domovina pričakuje od vas zdaj novega junaštva: da se prežene sovražnik iz mej države. Ko pričnete jutri to visoko nalogo, sem prepričan, verujoč vaši srčnosti, vaši globoki vdanosti nasproti carju in vaši vroči domovinski ljubezni, da izpolnite svojo sveto dolžnost nasproti carju in domovini in osvobodite brate, ki ječe pod jarmom sovražnika. Bog nam pomaga pri naši sveti stvari!

Podpisal: generalni pobočnik Ewert.

Vsakemu poznavalcu razmer se mora seveda čudno zdeti, ker se je pričelo tako podjetje v letnem času, ko lahko izvedba od enega dne do drugega po tajanju snega naleti na težave vredne pomislekov. Čas se je pač zato manj izbral po protij ruskega vodstva kakor pa vsled pritiska zaveznika, ki trpi silo.

Če zdaj sedanje prekinjenje napadov uradna ruska stran pojasnjuje le z ozirom na izpremenjeno vreme, je pač to le polovična resnica. Saj toliko kolikor mehka tla, so povzročile te težke izgube ob težkem povratnem udarcu, ki se po previdni cenitvi računajo na najmanj 140.000 mož. Točnejše bo reklo sovražno vojno vodstvo, da se ni zadušila »velika« ofenziva dozdej le v močvirju, marveč v močvirju in v krvi.

Berlin, 2. aprila. Veliki glavni stan:

Položaj splošno ni izpremenjen.

Na bojni črti vzhodno od Paranovičev so se bojevali živahneje ko dozdej.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 29. marca. Uradno: Pri Dvinsku traja boj dalje. Zahodno od Naroškega jezera smo vrgli sovražnika iz južnega dela gozda južno od vasi Mokrzyce in odbili sovražni protinapad. Pri vasi Somino so naši oddelki prekorčili žične ovire neke sovražne straže in jo vrgli iz njenih jarkov. Nemci so bežali na drugo stran prekopa Oginski. Sovražni letalci so metali bombe na kolodvor Lubca in Lumniec (55 km severovzhodno od Pinska.) Na fronti ob srednji Stripi so zavrnili poizkuse sovražnika, da bi se približal našim jarkom. Na celi fronti je nastopilo južno vreme. Ker kopni zelo debel sneg, povzroča to na celem severnem delu za premikanje artiljerije izredne težkoče.

30. m a r c a. Pri Rigi so napadli Nemci območje Uexküll. V odseku Jakobovo smo sovražne oddelke, ki so prodirali proti Suseju, na drugi breg reke zapodili. Napad sovražnika južno od Widsy smo odbili. Zahodno od Naroškega jezera v jarkih južno od vasi Mokrzyce zbranega sovražnika smo z našim ognjem razkropili. Na celi fronti je južno vreme in kopni sneg.

PONESREČEN NAPAD RUSOV OB STRIPI.

Iz vojnega tiskovnega stana poročajo 1. t. m. vojni poročevalci: Rusi so napadli včeraj bojno črto zbora podmaršala Petra Hofmanna v širini kakih 1000 korakov. Napad se je popolnoma izjalovil. Napadli so postojanke pred Soznovom na vzhodnem bregu Strija, katere so zasedle naše čete začetkom zima, ko se je izjalovil Rusom večji napad severno od tu pri Sjemikovcu. Rusi so se umaknili takrat čez visoko planoto vzhodno od Stripe in so se ustali v 71 krajih, ki leže onstran planote. Celo zimo so se zadovoljili z manjšimi, vedno brezuspešnimi napadi. Hofmannove čete so v tej primeroma mirni dobi gradile trdnjavam podobne postojanke. Kakor se je pričakovalo, so se približali Rusi v prvih pomladanskih dneh. Hofman je zbral na zahodnem višjem bregu Stripe znatne topniške sile, ki so decimirale Ruse, predno so prišli do dvanaest vrst žič-

nih ograj. Šele ko so se približali ostanki pehote, so pričeli učinkovati metalci min, ki so razdeljeni tu na celi bojni črti naših bojnih črt. Iz genialno zgrajenih utrd ob krilih, o katerih Rusi niso znali ničesar, so streljale strojnice. Protinapad naše pehote je povzročil strašen položaj ostankom ruske vojske. Za njih hrbtom se je nahajala 5 km široka, večkrat pomočvirjena ravnina, pred njimi so stale v svojih postojankah podpirane po topništvu sosednih odsekov Zlotniki—Sokolinski—Sokolov naše čete, ki so delovale po vseh podrobnostih izdelanem načrtu. Prvi ruski pomladanski poizkus, da zopet napredujejo ob Stripi, se je toraj popolnoma izjalovil.

ODBIT SUNEK.

Vojni tiskovni stan 1. aprila: Poizvedovalno delovanje sovražnika proti naši vzhodnogališki fronti traja dalje. To pot je poizkusil sovražnik sunek proti postojankam združenih armad Bothmer, ki se naslanjajo na naše območje Burkanov. Rusi so napadli naprej od vasi Sosnov, kjer segajo njih postojanke blizo ob Stripi, v široki vrsti, pa so imeli že vsled našega topniškega ognja izgube in jih je protinapad naših čet popolnoma odbil.

Pri Oliku v Voliniji smo nenadno udri v neko rusko predpostojanko in uničili kljub ognju petih sovražnih baterij z razstrelitvijo vse utrdbe.

RUSKI SOCIALISTI NAPOVEDUJEJO REVOLUCIJO.

Kodanj. Ruska socialna demokratska stranka širi v celi Rusiji oklic, ki dolži vlado, da namenoma pripravlja poraze, ker pospejuje podkupovanje, rop državnega denarja in goljufijo. Ruski narod je brez pravic, suženj. Vlada je potegnila s svojo osvojevalno politiko Rusijo v svetovno vojsko in je povzročila svetovno vojsko. Brez rezerve premaganih armad, brez častnikov, brez trdnjav, brez topov, brez streliva, brez financ, ob popolnem uničenju svojega blagostanja Rusija ne more premagati nemških in avstrijskih čet. Svetovne vojske ne more toliko časa nadaljevati, dokler bi ne narekovali Nemčija in Avstrija manj težkih mirovnih pogojev. Cvet ruske armade se nahaja v nemškem ali v avstrijskem vojnem ujetništvu ali pa počiva pod rušo na bojišču. Gotovo razpolaga Rusija še z velikim rezervarjem ljudi, a tisti laže, ki trdi, da napravijo iz te neizurjene množice v štirih tednih rabljive vojske. V Evropi to že gre, ker se je vsak šolal, a ne v Rusiji, kjer je število analfabetov tako veliko. Ne verujte mobilizaciji naše industrije! Premalo je pripravnih delavcev, ki naj ustvarijo dovolj strojníc, topov, streliva... Oklic konča: Meščanstvo Rusije ne reši. Rešila je le revolucija, ki pomeče vse, dan obračuna s carizmom ni več daleč. Kljub vsemu pritisku vlade, da bi oklica ne širili, so razdelili le na tisoče oklicev.

Nizozemska hoče biti pripravljena.

Zadnja dva dneva sta nam prinesla celo povodenj raznih vesti o pripravah na Nizozemskem, kjer je vlada preklcala vse vojaške dopuste in odredila še marsikaj drugega. Iz vseh teh poročil spoznamo samo to, da je Holandska trdno odločena svojo nevtralnost braniti tudi z orožjem. Zadnje vesti pravijo:

Frankobrod, 1. aprila. Dopisnik »Frkf. Ztg.« poroča 31. marca iz Haaga: Na dobro poučenem vladnem mestu izvem, da ne odgovarjajo resnici vesti, da je Angleška sondirala radi prehoda skozi Holandsko. Iz najboljšega vira izvem, da je holandsko ministristvo z ozirom na splošen vojni položaj in upoštevanja vredne vesti, ki jih je dobila o možnosti, da se tuje čete izkrcajo na holandski obali, smatralo za svojo dolžnost holandsko armado spraviti v najvišje stanje. Vse kaže, da je holandska vlada trdno odločena z orožjem nastopiti proti vsaki poizkušani kršitvi holandske nevtralnosti. Razmerje med Nizozemsko in Nemčijo je čisto normalno in ne daje prav nobenega povoda za kako vznemirjenje.

Nemčija ni vzrok.

Berlin, 1. aprila. (K. u.) Vsi listi se pečajo z vestmi o vojaških pripravah Nizozemske in soglasno pravijo, da se pravega vzroka še ne dá jasno spoznati. »Vossische Zeitung« prinaša izjavo nizozemskega poslanika, da ni vzroka za kako vznemirjenje. »Lokalanzeiger« poudarja: »Že danes se lahko reče z vso gotovostjo, da vzroka za razburljive dogodke na Nizozemskem nikakor nimamo iskati v nemško-holandskem razmerju, pač pa je menda holandsko gibanje dobilo svoje izhodišče v pariški konferenci. Bližnja bodočnost bo pokazala, če se je tam res sklenilo Nizozemsko pozvati, da naj svojo mejo proti Nemčiji zapre in če se je ta sklep že izvršil. Nemčija sedaj nima prav nobenega povoda za vznemirjenje in bodoči razvoj lahko toliko bolj mirno opazuje, ker je prepričana, da bo Nizozemska s svojo vlado najbolje vedela, kako naj nastopa proti morebitnim

napadom na njeno nevtralnost. Taki napadi pa Nizozemski od nemške strani ne grozijo, posebno dokler bo tako vestno in pravilno nevtralna kakor v teh 20 mesecih vojne.

Diplomatičnega zapletljajja ni.

Haag, 1. aprila. (K. u.) Ker se širijo razne govorice, se je dopisni urad obrnil na pristojno mesto za pojasnilo. Z vso določnostjo se je izjavilo, da preklic vojaških dopustov ni prav v nobeni zvezi s kakim diplomatskim zapletljajem med Nizozemsko in kako vojno stranko.

Težaven položaj Nizozemske.

Rotterdam, 3. aprila. (K. u.) »Madsbode« sodi, da je zašla Nizozemska radi sklepov pariškega posveta v težaven položaj. Diplomatski krogi pričakujejo ostre blokade Nizozemske.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 1. aprila. Uradno se poroča:

Nič novega.

Dunaj, 2. aprila. Uradno se poroča:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 1. aprila. (K. u.) Veliki glavni stan:

Nič novega.

Berlin, 2. aprila. Veliki glavni stan:

Nobenih posebno važnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

Vojni minister na Cetinju.

Dunaj, 2. aprila. (Kor. ur.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Vojni minister generaloberst baron pl. Krobotin je 31. marca došel na Cetinje in bil slovesno sprejet. Poleg častne stotnije so prišli k sprejemu c. in kr. častniki in uradniki ter mnogoštevilni črnogorski častniki v paradi uniformi; dalje je bil navzoč metropolit Mitrofan z duhovščino in odličnjaki. Polubrat črnogorske kraljice general Milutin Vukotić je ministru predstavil črnogorske častnike. Nato je imel metropolit Mitrofan navdušen pozdravni nagovor. Vojni minister se je v svojem odgovoru zahvalil za prijazen sprejem po duhovščini, častniškemu zboru in prebivalstvu in obljubil, Nj. c. in kr. Veličanstvu poročati o lojalnem mišljenju in hvalečnosti črnogorskega prebivalstva. 1. aprila se je vojni minister odpeljal v Skader.

V Solunu ubitih 290 Angležev in Francozov.

Atene. Vsled nemškega zračnega napada na Solun je bil ubit en grški vojak, 3 pa ranjeni. Nasprotno pa je bilo 15 prebivalcev ubitih ali ranjenih. V taborih Angležev in Francozov napravljena škoda mora biti zelo znatna. Število ubitih Angležev in Francozov znaša okoli 200. V zrak je šlo 20 ton angleškega razstreliva sedit in zgorelo mnogo lesenih barak. 27. srbskih železniških voz z vojnimi materialom je bilo razbitih, municijska zaloga v mestu je uničena.

× × ×

Pašić o koncu vojne.

Srbsko vprašanje je os svetovne vojne.

Berlin, 1. aprila. »Lokalanzeiger« poroča, da se je Pašić proti »Echo de Paris« izjavil, da evropskega spora ne bo prej konec, dokler ni rešen srbski problem, to je jedinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Srbsko vprašanje je os, okoli katere se vrti vojna; o tem so bili tudi na pariški konferenci edini. Nemčija se nikdar ne bo odpovedala upanju, da prevrže evropsko ravnotežje, če ji Srbija ne zapre neskončnih možnosti v Orijentu. Bolgarija bo Nemčiji vedno pomagala držati fronto proti Rusiji. Brez odlašanja moramo delati, da dosežemo ta cilj, ker le tako moremo priti do trajnega mira.

Nova srbska stranka.

40 poslancev za poseben mir z Avstrijo.

Bukarešt. Carpova »Moldava« poroča iz Genfa: Srbski poslanci so v zadnjem času večkrat vprašali Pašića, kakšna usoda čaka Srbije na strani entente. Pašić ni hotel odgovoriti in zato so nezadovoljni poslanci sklenili bolj krepko nastopiti proti vladi. Nezadovoljneže vodi poslanec Dušan Popović, ki je bil pred kratkim v Srbiji. Popović je poslancem opisal položaj v deželi in je prosil poslance, naj mu pomagajo rešiti deželo, in poslanci so se ga res oklenili in ustanovili novo stranko, ki hoče ugledati pot za poseben mir z Avstrijo. Nova stranka je svoj načrt sporočila prestolonasledniku in je želela, da se pred večjo akcijo razgovori s prestolonaslednikom. Sklenili so, da te zahteve predložijo skupščini, ki se 1. aprila snide v Aix les Bainsu. Okoli 40 nezadovoljnih poslancev hoče Pašića prisiliti do izjave, kako si on predstavlja bodočnost Srbije. Vprašali ga bodo tudi, ali se mu ne zdi umestno, da Srbija sklene poseben mir. Pašić se bo potrudil na vso moč, da poslance odvrne od tega početja, toda poslanci hočejo na-

daljevati svojo akcijo, da svoj načrt mirnim potom izvršijo ali pa strmoglavijo vladu.

Srbski interniranci gredo domov.

»Belgrader Nachrichten« objavljajo naslednje uradno poročilo: Vrhovno poveljstvo avstrijskih čet je na predlog c. in kr. vojaškega generalnega guvernerja v Srbiji dovolilo, da se v Avstro-Ogrski bivajoči srbski interniranci pošljejo v domovino k svojim družinam. V vlakih po 500 mož jih bodo prepeljali v Srbijo in izročili dotičnim okrajnim oblastem, da jih spravijo domov.

Srbski kraljevič v Londonu.

London. Srbski kraljevič in Pasić sta prišla 31. m. m. opoldne v London. Sprejel ju je princ Albert, več ministrov in lord French. Kraljeviča sta zaslila in mu priredila zajtrk 1. t. m. angleški kralj in kraljica.

Srbske čete na Krfu.

Milan. »Corriere della Sera« poroča iz Aten: Francoski general Mondesir se je podal s Krfu v Solun, da se posvetuje s Sarraillom o nastopu zaveznikov na Balkanu in o uporabi srbskih čet.

× × ×

Lažnjive vesti o Bolgariji.

Sofija, 1. aprila. (Kor. ur.) »Agence Bulgare« je pooblaščen izrecno dementirati vse vesti ententnega časopisa o dozdnevni atentatih na kralja in Radoslavova in ravno tako tudi govorice, da si Bolgarija želi posebnega miru z državami entente. Vse to mora kategorično kot neutemeljeno zavrniti. Sovražno časopisje hoče s temi neumnostmi ugoditi svojim bralcem in gre pri tem tako daleč, da svoje želje vzame za resnico.

× × ×

Položaj na Grškem.

Lugano, 1. aprila. Atenski dopisnik »Corriere della sera« poroča 27. t. mes. iz Aten: Čeprav sta se vlada in narod že privadila, da je njuna dežela izpremenjena v bojišče tujih vojujočih držav, vendar so se zadnje dni dogodili dogodki, ki vedno bolj jasno kažejo resen položaj Grške. Poveljnik zaveznikov čet je storil odredbe, da prepreči tihotapstvo in podpiranje nemških podmorskih čolnov. Vsak dan ustavljajo grške ladje, jih preiščejo in spravljajo na Malto, Mudros in Melos. Živila se sme uvažati le z dovoljenjem ententne komisije, ki tudi prodaja žveplo, katero pošilja Italija. Angleški in francoski podmorski čolni brez vsega nadaljnjega opravičenja preiskujejo vsako sumljivo točko na obali in izkrcavajo mornarje, ki zapirajo ljudi. Na grških ladjah zaplenjajo tudi poštna vreče sovražnih držav. Rezerviran nastop ministrskega predsednika Skuludisa v zadnjem zasedanju zbornice je še bolj povečal osuplost javnosti, ki se je menda vkljub izjavljajočemu pisanju nekaterih listov vendar udala misli, da naj se počaka, kako se bodo stvari razvile. Tudi to, da so bolgarske čete prestopile mejo in zasedle tri grške vasi, ni napravilo nobenega vtisa. Vladi dela neprestano še vedno težave finančno vprašanje. Že nekaj časa se mudi v Atenah zastopnik nekega nemško-ameriškega sindikata, ki se pogaja z vlado za najetje 150 milijonov. Iz tega se razvidi, da hoče Grška kakor Rumunija vztrajati v pasivni nevtralnosti.

Protest Grške sporazumu.

London, 3. aprila. (K. u.) »Times« poročajo iz Aten: Grška vlada je odgovorila na noto zaveznikov glede na severni Epir in je protestirala pri velelah sporazuma radi aretacije Nemcev in Avstrijcev na Krfu in na Patrasu.

Grki proti Italijanom.

Curij, 1. aprila. Iz Aten poročajo, da so tamonjski krogi zelo zadovoljni, ker se Grška v severnem Epiru odločno oborožuje in dela vse potrebne priprave proti morebitnem italijanskem zasedenju, katerega nikakor ne misli dovoliti.

× × ×

Rumunija.

Budimpešta, 1. aprila. »Pester Lloyd« poroča iz Bukarešte: Izvršilni odbor konservativne stranke je včeraj zboroval pri Marghilomanu. Po zborovanju je neki bivši minister izjavil: Dokler ena ali druga vojna skupina ne pokaže kake odločilne zmage, ostane Rumunija na svojem dose-danem stališču.

Filipescu o ruski armadi.

Bukarešt, 1. aprila. Filipescu je rekel zastopniku »Agence Havas«: Brez dvoma nadkriljuje ruska armada, name je tudi dobro vplivala kakovost ruskih čet. Armada ima veliko topov raznih kalibrov, veliko strojnih pušk in zelo dosti streliva. Zdravstvene razmere so izvrstne in prepoved alkohola je vplivala izredno dobro. Število častnikov je izpopolnjeno in generali v vrhovnem poveljstvu pravijo, da so za zmago dani vsi predpogoji.

Vesli iz Beograda.

Belgrad, 31. marca.

V Marseillu na Francoskem je umrl srbski polkovnik pehote Jovan Ugrinović. — Na Krfu je umrl dr. Jovan Lončarić, tajnik industrijske zbornice v Beogradu. Pokojni Lončarić je bil prvi doktor beograjskega vseučilišča in eden izmed najboljših srbskih ekonomov. — Na Krfu je umrl sodnik beograjskega okrožnega sodišča Bora Pelivanović, izvoljen beograjski poslanec in pristaš liberalne stranke. Pelivanović se je kot rezervni stotnik pehote udeležil vseli treh vojn Srbije in bil trikrat ranjen. — C. in kr. vojni generalni guvernement hoče vzeti v lastništvo novi konak v Beogradu in pričeto zgradbo dokončati. Zato se pozivajo vsi tisti, kateri imajo kakšne zahteve, da jih priklase do 30. aprila. — V Beogradu se prodaja sladkor na karte; kilogram stane 2 K.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 1. aprila. (K. u.) Agence Telegraphique Milli:

Iraška bojna črta.

Nobenih posebnih dogodkov.

Kavkaška bojna črta.

V dolini Čuruk smo prisilili dele sovražnih prednjih straž, da so se morali umakniti. Naše operacije v tem odseku uspešno napredujejo.

Dardanelska bojna črta.

Dve naši letali sta napadli 30. marca pod vodstvom stotnika Boedke sovražna letala, ki so letala nad Sedil Bahrom. Po boju je padlo eno sovražno letalo v morje, ostala so zbežala v smeri proti Imbrosu. Neko sovražno torpedovko, ki je zapeljala v pristanišče Saros, je zapodilo naše topništvo v smeri proti otoku Samotrake.

Carigrad, 2. aprila. (Kor. ur.) »Agence telegraphique Milli«: Glavni stan naznanja:

Iraška fronta:

Nobene izpremembe.

Kavkaška fronta:

Napadalni poizkusi sovražnika, ki so se podvzeli, da bi ustavili naše prodiranje v odseku Čuruk so se izjalovili. Turški podmorski čolni so potopili 30. marca v vodah severno in zapadno od Batuma ruski transportni parnik z obsegom približno 1200 ton, na katerega krovu so se nahajali vojaki in vojni material, 31. marca pa 1500-tonski parnik in eno jadrnico ter učinkovito obstreljevali zapadno obalo severno od Potija.

Jemenska fronta:

V noči 18. marca je presenetil iz vseh treh vrst orožja sestoji turški oddelek z uspehom sovražno postojanko Alamad, severovzhodno od Šejk Osmana, ki so jo bili Angleži zadnji čas utrdili. Sovražnik je bil, potem ko je utrpel močne izgube, prisiljen, da se pod varstvom svojih dalekonočnih topov umakne iz Šejk Osmana. Isto noč je zašla s pehoto ojačena konjenica v zasedo, ki smo jo bili napravili v okolici Medhale, uro hodá severno od Šejk Osmana; pregnali smo jo in ji prizadeli izgube.

Hazardna igra v Mezopotamiji.

London. (K. u.) Lord Beresford je vprašal v gosposki zbornici, če je v Kut-el-Amari oblegani general odgovoren za prodiranje ali postopa le po ukazih svojih predstojnikov? Poraz v Mezopotamiji bi zelo škodoval ugledu Angležev. Turki bi rekli, da niso premagali Angležev le v Evropi, marveč tudi v Aziji. S to postransko ekspedicijo so igrali hazardno igro iz političnih in ne iz vojaških razlogov. Oprostili na ekspediciji bi ne bila smela prodirati, dokler bi ne bilo zagotovljeno, da doseže generala Townshenda.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. aprila. (K. u.) Veliki glavni stan:

Pri Fay južno od Somme se je po kratki topniški pripravi pričeti sovražni napad izjalovil v našem ognju.

Francosko topništvo je povodom obstreljevanja Betheniville vzhod. od Reimsa zadalo svojim vojakom izdatne izgube. Ubite so tri ženske in en otrok. Težko je ranjenih pet mož, štiri ženske in en otrok. Po zavzetju postojank dne 30. marca smo izčistili od sovražnika francoske jarke vzhodno od Vaucourt v širini kakih 1000 metrov.

Na vzhodnem bregu Moze so se polastile naše čete 31. marca po skrbni predpripravi sovražnih obrambnih in krilnih naprav severovzhodno in zahodno od vasi Vaux. Ko se je v tem odseku dvignil francoski ogenj proti jutru do največje sile, mu je sledil pričakovani protinapad, ki se je popolnoma zrušil v ognju naših strojnic in v zapiralnem ognju našega topništva. Ne glede na zelo težke krvave izgube je mo-

ral prepustiti sovražnik nemškim rokam pri našem napadu 31. marca neranjenih ujetnikov: 11 častnikov, 720 mož in je izgubil 5 strojnic.

Obojestransko zelo živahno delovanje letalcev je dovedlo do številnih za nas srečno izpadlih zračnih bojev. Poleg štirih onstran naše bojne črte sestreljenih sovražnih letal je bilo sestreljeno pri Hollebeke severozahodno od Werwicqu neko angleško dvokrilno letalo, katerega letalce smo ujeli. Nadporočnik Berthold je premagal ob tej priliki četrto sovražno letalo. Poleg tega so zadeli naši obrambni topovi južnozahodno od Lensa neko sovražno letalo, ki je padlo goreče na tla. V s četami močno nastanjen kraj Dombeslie en Argonne zahodno od Verduna in na letališče Fontaine vzhodno od Belforta so vrgli naši letalci veliko bomb.

Berlin, 1. aprila. Veliki glavni stan:

Angleške napade z ročnimi granatami smo odbili pri St. Eloi. Živahni boji z minami so se razvili med prekopom La Bassée in Neuville. Severnozahodno od Roye je zelo živahno delovalo francosko topništvo. Vzeli smo sovražne postojanke ob bojni črti Aisne pod učinkujoč ogenj. V Argonih in pri Mozi ljuti topniški boji.

Naši bojni letalci so sestrelili štiri francoska letala, po eno pri Laonu in pri Moge (na Woevre), v naših črtah po eno pri Ville aux Bois in južno od Haucourt, tik za sovražno bojno črto. Francosko letališče Rosnay (zahodno od Reimsa) smo uspešno obmetavali z bombami.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 30. marca. Ob 11. uri ponoči. V Argonih smo naperili močan ogenj proti gozdom pri Malancourt in Fillemorte. Zahodno od Moze pri Malancourt čez dan neprestan topniški ogenj brez pehotnega delovanja. Vzhodno od Moze so Nemci jutraj silovito napadli naše postojanke ob cestah k fortu Douaumont, pri čemur so uporabljali goreče tekočine. Napad smo popolnoma odbili. Kmalu nato je sledil drugi napad na isti točki, ki ni imel večjega uspeha in je zadal Nemcem prav tako zelo občutne izgube.

Zračna služba je bila zelo delavna. Nek naš letalec je pri Domrienu v Champagni sestrelil letalo Fokker, ki je goreče padlo v sovražne črte. Pri Verdunu smo prisilili 5 sovražnih letal, da so se v neposredni bližini spustila na tla. Naša letala so bila večkrat zadeta, vendar so se pa vsi naši letalci brez škode vrnili.

Pariz, 31. marca. Ob 3. uri popoldne: Zahodno od Moze podvojena silovitost obstreljevanja Malancourta. Tekom noči so naperili Nemci celo vrsto napadov istočasno s treh strani na vas, ki je tvorila naprej potisnjen kot naših črt in katero je imel zasedeno naš bataljon, ki je bil na predstraži. Po srditi, celo noč trajajoči borbi, ki je stala sovražnike znatne izgube, so čete izpraznile v razvaline sestreljeno vas, katere izhode imamo zasedene.

Vzhodno od Moze je bila noč mirna. V Woevre so Nemci trikrat poizkusili, da bi nam iztrgali utrdbo vzhodno od Haudromonta. Vse poskuse smo odbili.

Ob 11. uri ponoči. V Champagni je naš ogenj porušil nemške strelske jarke južno od Saint Marie-a-Py. Neko nemško letalo so sestrelili naši obrambni topovi in je padlo, zavito v plamene, v sovražne črte severno od Tahure. Zahodno od Moze delovanje artilerije pri Malancourtu ponehava. Sovražnik tekom dneva ni napravil nobenega poizkusa, da bi vdrl iz vasi. Pri Morthomme je sovražnik po ljetem artilerijskem ognju proti 6. uri zvečer od strani močno napadel naše postojanke severno od višine 295, pri čemur se je posluževal granat, ki povzročajo solze. Nemci so se mogli za trenutek ustaliti v nekaterih odsekih naše prve črte, z živahnim protinapadom naših čet smo jih pa odbili. Drug sovražni napad, ki se je izvršil nekoliko pozneje zahodno od tam, se je takoj v začetku popolnoma izjalovil.

Vzhodno od Moze in Woevre zmeren topovski ogenj. V gozdu Apremont smo obstreljevali sovražna bivališča. Naš ogenj na neko streljočo nemško baterijo je razstrelil več municijskih voz.

Zavzetje Malancourta.

Berlin. (K. u.) Vojni poročevalci opozarjajo na veliko važnost padca Malancourta. Sovražnik je izgubil celo popolno utrdbo. Levo krilo francoske verdunske armade je zadel nov sunek, ki je zmajal njene temelje. V obliki polkroga od 20. marca izvedena vreča, ki je izpostavljena našemu ognju, se je izdatno zmanjšala. Padel je zopet kos verdunskega predpolja, ki krije trdnjavo. Francoske obstojanke so zdaj še občutljivejše ogrožene.

Iz požganega Verduna.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Geifa: Po zadnjih pariških poročilih je

le malo hiš v Verdunu nepoškodovanih. Nemci vedno čakajo, kako učinkujejo njih strelji, predno iz nova streljajo.

Delavsko gibanje na Angleškem.

London, 2. aprila. (Kor. ur.) Okoli 10.000 delavcev v okraju Clyde je večeraj praznovalo, da se udeleže velike demonstracije. Sprejeta je bila protestna resolucija ker se obotavlja vlada povisati plače. V Liverpoolu se je vrnilo 3000 pristaniških delavcev na delo, ker so bile sprejete njihove zahteve. Delavci ki delajo v železnih in jeklenih tovarnah v severni Angliji so dobili za oba sledeča meseca doklade.

Kardinal Mercier.

Lugano, 1. aprila. »Giornale d'Italia« piše o govoricah, da se Vatikan pogaja z belgijsko vlado, da kardinal Mercier prenese svoj nadškofijski sedež iz Mechelna: Opozoriti moramo, da to ni res, kajti niti ni Vatikan nikdar mislil podpirati nemških stremeljenj, niti ni Mercier izrazil želje, da bi zapustil Mecheln in ravno nasprotno smatra za svojo dolžnost, da ostane v svoji škofiji in nosi njeno trpljenje. Umaknil bi se le sili, če bi šla Nemčija tako daleč, da bi kardinala internirala v Nemčiji. V tem slučaju bi sv. oče odločno nastopil.

Belgija in poseben mir.

Berlin, 1. aprila. Amsterdamski dopisnik »Neue Züricher Zeitung« izve, da so v odločilnem ministrskem svetu v Haagu, ki se je posvetovalo o pristopu Belgije k londonskemu dogovoru o separatnem miru, ministrski predsednik Brocqueville, pravosodni minister Viart, kolonijalni minister Renden in zunanji minister Beyens in vsi ostali ministri bili proti, zato je predlog za pristop odklonjen.

Na morju.

Amerika in podmorska vojna.

Washington, 1. aprila. (Kor. ur.) Predsednik senatnega odseka za zunanje zadeve senator Stone in predsednik zbornice odseka za zunanje zadeve Fivol sta se posvetovala z državnim tajnikom Lansingom o podmorskih čolnih. Uradno se položaja ne opisuje tako, kakor da grozi kaka nevarnost. Vlada čaka na poročila ameriškega poslanika v Berlinu, predno napravi kak korak. Sodi se, da se ne bo nič zgodilo, če se brez dvoma ne dokaže, da je v nasprotju z mednarodnim pravom napadel nemški podmorski čoln.

Frankobrod, 1. aprila. »Frankfurter Ztg.« poroča iz New Yorka: Če se izkaže, da je bil »Sussex« torpediran, bodo ta slučaj spravili pred kongres. Wilson je odločno proti vsaki novi noti Nemčiji.

Angleška oklopna križarka »Dogenal« se potopila.

Koln, 2. aprila. »Köln. Ztg.« poroča z nizozemske meje: Po verodostojnih vesteh je v sredi meseca februarja zahodno od Orknejskih otokov neka angleška oklopna križarka razreda »County« zadela na neko mino in se potopila. Kakor se misli, se gre za oklopno križarko »Donegal«.

Dva zračna napada na Angleško.

POROČILO NEMŠKE MORNARICE.

Berlin. (K. u.) 1. aprila. Ponoči od 31. marca na 1. april je napadlo brodovje mornariških zrakoplovov London in kraje angleške južnovzhodne obali. Uspešno so obmetavali z bombami City (središče mesta, op. ur.) Londona, med Londonom in mostom čez Dover, londonske ladjedelnice, severozahodni del Londona s svojimi taborišči čet, tvorniške naprave pri Einfeldu in tvornice razstrelil pri Waltham Abbey, severno od Londona.

Dalje so vrgli nad Lowestof, ko so napadli prej uspešno neko baterijo pri Stowmarket, severozahodno od Harwicha, veliko število razstrelilnih in zažigalnih bomb, eno baterijo pri Cambridge so prisilili, da je morala utihniti in napadli tam razsežne tvorniške naprave.

Končno so obmetavali z bombami pristaniške naprave in utrdbe ob Humberu. Tri baterije so morale tam utihniti. Napadi so skozi in skozi prav dobro uspeli, kar se je iz naših zrakoplovov brezdvomno pričelo opazovati.

Kljub nad vse ljutim obstreljevanjem so se vrnili zrakoplovi izvemši »L 15«. Po lastni javitvi je bil »L 15« zadet in se je moral pred Temzo spustiti na vodo. Poizvedbe, ki so jih uvedle naše bojne sile, so ostale do zdaj brez uspeha.

Berlin, 2. aprila. (K. u.) Wolff poroča: Pomorski zrakoplovi so ponoči od 1. na 2. aprila ponovili napad na angleško vzhodno obalo. Razstrelilne in zažigalne bombe so metali 1½ ure na plavže, velike železne tvornice in industrijske naprave na južnem bregu reke Teef kakor tudi na pristaniške naprave pri Middlesborough in Sunderland. Močne eksplozije in požari so jasno pokazali dober učinek napada. Kljub

živahnemu obstreljevanju ni bilo ne izgub in ne poškodb.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Nemški zrakoplov »L. 15« sestreljen. — 28 mrtvih.

London, 1. aprila. (Kor. ur.) Uradno. Zeppelinovi zrakoplovi, kateri so podvzeli zadnjo noč napad, so sestajali iz dveh eskader in enega ločenega zrakoplova. Obe eskadri so se obrnili proti vzhodnim grofijam, ločeni zrakoplov je pa napadel severno obal. V koliko je znano, je bilo vrženih na vzhodne grofije 54 razstrelilnih in vžigalnih bomb, 22 pa na severno obal. Zrakoplov, kateri je padel v morje, je bil »L. 15«, kateri je bil zadet od topniškega ognja nad vzhodnim grofijam. Neka granata je zadela gornji del zrakoplova. Zrakoplov je padel nedaleč od vzhodne obale Kenta v morje. Ena strojnica, nekaj streliva in shramba za petroleje, ki je bila zadeta od šrapnela in nekateri strojni deli so bili vrženi iz tega ali pa iz katerega drugega zrakoplova. Vsled najnovejšega viharja ki je oviral brzojavljene se še niso mogle točno dognati žrtve in škoda; do sedaj se poroča o 28 mrtvih in 44 ranjenih.

London, 3. aprila. (K. u.) Reuter: Dva častnika in 16 moč zrakoplova »L. 15« je rešenih. Odvedli so jih v ujetniški tabor v Chatanu.

Razna poročila.

Odločilno poletje.

Vojaški kritik lista »Times« izjavlja, da bo poletje 1916 kritično in odločilno, takrat se mora odločiti usoda svetovne vojske. Zavezniki morajo vse potrebno ukreniti, da jim bo poletje 1916 prineslo zmagovito žetev njih setve. Sedaj je v boju 70 angleških divizij, vendar bo treba še 400.000 novih vojakov, ki morajo do septembra 1916 poseči v boj.

Preosnova španske armade. — Vojne naročbe.

Španski vojni minister bo predložil odboru za narodno brambo načrte za osnutje moderne armade, ki bi štela v vojnem stanju 50.000 moč brez civilne garde, žandarmerije in carinskih stražnikov. Stalna armada naj šteje 139.000 moč, od teh 80 tisoč na Španskem, 51.000 v Afriki, 4200 na Balearih in 2000 na Kanarskih otokih. Vsaka enota bodi sestavljena iz infanterije, kavalarije in oddelka strojnih pušk; dalje naj se osnujejo avtomobilne sekcije in v boju z ročnimi granatami izurjeni kontingenti ognjičarjev. Vojni minister general Luque proračunava celokupne stroške za to armado na 250 milijonov.

Španska vlada, ki nakupava zadnji čas vojne potrebščine v Združenih državah, je naročila po posebni komisiji pri Western Cartridge Cy. v Altonu (Illinois) 250 milijonov 11 mm patron v vrednosti 6 milijonov mark. Družba, ki je dobavila Španiji šele pred kratkim večjo množino patron, bo imela z gornjim naročilom celo leto posla.

3000 ententinih špijnov v Švici.

Berlin, 1. aprila. »Merkur« javlja, da je v Švici nad 3000 volunov entente, ki nadzirajo švicarski uvoz.

Dnevne novice.

+ Šestnajst članov cesarske hiše v Marijinem Celju. V soboto je romalo do 500 dunajskih katoličanov pod vodstvom kardinala dr. Piffa v Marijino Celje, da molijo za konec strašne svetovne vojske in za časten, zmagovit mir. Romanja se je udeležilo 16 članov vladarske hiše. V Marijino Celje so se pripeljali visoki dunajski romarji ob 7. zvečer. V procesiji z godbo na čelu so se podali v slavno romarsko cerkev, kjer je propovedoval kardinal Piffi. Včeraj v nedeljo so se darovale svete maše od pol 5. ure zjutraj in se je izpovedovalo. Ob 7. je maševal kardinal Piffi in obhajal romarije, ob 9. je propovedoval pater Analan, sledila je sveta maša z blagoslovom pred izpostavljenim Najsvetejšim. Opoldne se je vršila velika prošnja procesija z Najsvetejšim, nato so zapustili romarji slovesno romarsko cerkev. Iz Marijinega Celja so se odpeljali dunajski romarji ob pol 5., na Dunaj so se pripeljali ob 10. zvečer.

+ Ministrski svet. 1. aprila popoldne se je vršil ministrski svet, katerega so se udeležili vsi ministri.

+ Mažari, Bosna, dualizem, trijalizem in centralizem. »Pesti Hirlap« pozdravlja poklonilno deputacijo iz Bosne in Hercegovine in pravi, da se pridružuje iskrenim besedam cesarjevemu o junaštvu sinov Bosne in Hercegovine, kateri so neoprekosljivi v vzdržanju in nepremagljivi v napadih in kateri niso sodelovali v srbski propagandi. Nato konča: »Najbitnejša in najvažnejša naloga po vojski bo sestala v skladnem dualističnem sistemu. Bosna in Hercegovina je okupirana z mažarsko krvjo; na temelju mažarskega prava ju je kralj anektiral; sedaj ju zopet brani mažarska kri. Takoj po aneksiji bi se moral ure-

ditelj javno pravni odnos Bosne in Hercegovine. Kdo ve kako bi se bila stvar razvila, ako bi Srbija v anektirani pokrajini širila naklonjenost nasproti mažarski državi oziroma neposredno nasproti ogrski materi deželi namesto teženj za trijalizem. Vojska je z vprašanjem Srbije, Sandžaka in Albanije obnovila tudi vprašanje o Bosni in Hercegovini. Vsa ta osvojena ozemlja spadajo skoro izključno pod pravo mažarsko krono. Brez ozira na to nas je ta vojska naučila nekaj važnega in sicer, da je dosedanj politični sistem med Savo in Drino nevzdržljiv. Skupna domovina a dvojno državljanstvo je razširilo delovanje za odkritim prelomom ali za trialistično uredbo. Grof Štefan Tisza je rekel, da je ta vojska za vse večne čase obračunala s centralizmom in nasprotniki dualizma. Ta obsodba je pravomočna. Vse kar se le nagiba k povrnitvi k centralizmu ali pa je okuženo od bacilov trializma se mora iztrebiti. Centralistična vlada in kaka tretja jugoslovanska država skriva v sebi nevarnost z ozirom na bosenski narod (katerega sploh ni. Op. ur.); Pridružitev te dežele se mora izvršiti z neposredno stopitvijo z mažarsko materno deželo a ne morebiti preko Hrvatske in Slavonije ker znalo bi kaj takega roditi zopet nove nevarnosti. Tudi ta sodba je polnomočna.

— K roparskemu umoru pri Veliki Kostrelnici. — Morilec prijet. Te dni se je vevškemu orožništvu posrečilo prijeti morilca Jakoba Repina v osebi 18 letnega Antona Dragarja, strojarskega vajenca iz Šmartna pri Litiji. Bil je zaposlen v Zgornjem Kašlju in tam aretiran. Oropal je svojo žrtev za približno 150 K. Izročili so ga tukajšnjemu deželnemu sodišču, kjer čaka na zaslišeno kazen.

— Šest sinov, dva zeta in dva vnuka ima v vojni službi Alojzij Rožman iz Dobrave, občina Stara — Nova vas na Murskem polju. Imel je osem otrok: šest sinov in dve hčerki.

— Pirika (tudi perenka ali pirnica) kot krmilo. Pirika je plevel, ki vsebuje mnogo krmila, gumiya in sladkorja ter daje izborno krmilo za konje, ki je posebno na Francoskem v rabi. Ta sicer za poljedelca zelo nadležen plevel povzroča take posledice kakor oves in se poklada v približno takih množinah, kakor oves, seveda mora biti prej osnažen, posušen in zrezan. Najbolje je, če se pirika dobro opere. Pirika se povsod dobi zlasti sedaj, ko se začne obdelovanje polja in se s prav majhnim trudom lahko pripravi na živinsko poklajo.

— Vojaške ustanove. Oddati so: Ustanova fzm. barona pl. Welden za invalide brez razlike narodnosti, ki so bili ranjeni v italijanski vojni 1848/49 ali pa 1848 pred Dunajem, če teh ni, pa invalidi sploh, a le onih krdel, ki se dopolnjujejo iz Nižje Avstrije in Štajerskega; ustanova nadporočnika Karla Clairmonta za podčastnike in vojake kavalarije, ki so bili pred sovražnikom ali v miru v izvrševanju vojaške službe poškodovani; prošnje vložiti do 15. maja 1916 na evidenčno oblast; ustanova za častniške sirote tovarniške družbe za orožje; dobe jo revne, pomoči potrebne sirote obeh spolov, katerih očetje — častniki po poklicu — so padli ali umrli vsled službenih naporov itd. v sedanjih vojski; prošnje do 1. maja 1916 na evidenčno oblast.

— Tatvina v knezoškofijski palači v Celovcu. Komorni strežaj Mihael Sakogarnik ki je bil lani v službi krškega knezoškofa dr. Arturja Hefterja je iz zasebne blagajne knezoškofa večkrat vzel po stokronski bankovec. Tudi ko je bil iz službe odpuščen se je še šestkrat splazil v knezoškofijsko palačo in petkrat se mu je posrečilo ukrasti denarja, šestič je našel blagajno prazno. Ker je izdal veliko denarja, je obrnil nase pozornost orožništva ter je tudi takoj priznal, da je ukradel knezoškofu najmanj 2800 kron. Te dni je bil Sakogarnik obsojen na 18 mesecev težke ječe.

Ljubljanske novice.

Ij Odlikovanji. Trak vojaškega zaslužnega križca k vitežkemu križcu Franc Josipovega reda je dobil polkovni zdravnik dr. Edvard Šlajmer, predstojnik kirurški oddelka, Leoninum v Ljubljani. — Viteški križec Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca je dobil polkovni zdravnik dr. Karel Wagner, poveljnik rez. bolnice št. 2 v Ljubljani.

Ij Konferenca katehetov bo v sredo, 5. aprila, ob šestih zvečer v posvetovalnici Katol. Tiskarne. Referat: Važno in zanimivo vzgojno vprašanje. Obilne udeležbe želi — odbor.

Primorske novice.

Iz Gorice. Vreme imamo lepo in nad nami se vsak dan izpreletajo številni veliki ptiči — aeroplani. Večkrat vidimo sovražna letala, ki bi rada udarila proti vipavski dolini, toda naši topovi jim večinoma prekrizajo pot in jih napode nazaj. — V ulico Arzoni so padle tri velike granate in ubile oziroma ranile vsega 25 oseb. Pri Rdeči

hiši je ubila granata ob 11. uri dopoldne jezdeca in konja; mož je živel še pol ure. — Na Mirenski cesti blizu Velikih Roj je danes oral kmet s parom volov; krog 11. ure je priletela granata in ubila enega vola, dočim sta ostala orač in en vol nepoškodovana. Po Mirenski cesti se ne sme voziti s kolesom nobena civilna oseba. — V Gorici uradujejo še trije sodniki. — Po superarbitraciji je prišel od vojakov gorški trgovec J. Piculin.

— Od Urala se je oglašil po enem letu Franc Gregorčič iz Krna. Biva v Rudniku Kisovskem, zavod Karabaš, ujez Jekaterinaburg, gub. Perm. Pravi, da imajo hladne Božič; pisal je namreč 26. decembra 1915.

Miren in Bilje je Italijan zadnja dva tedna pustil nekoliko bolj pri miru. Sicer je že ljudstvo vajeno granat in šrapnelov. Mlekarice hodijo vsak dan v Gorico. Sovodenec hodijo v nočeh prav tik naših rojnih vrst žet travo za živino. Tudi obdelovanja polja se bodo zopet lotili tam v okolici, seveda le ponoči. Župnik Grbec vstraja še vedno v Mirnu in deluje v cerkvi in pa pomaga pri aprovizaciji. Italijanska granata je pred dnevi podrla zopet neko hišo blizu občinskega doma v Mirnu. Otroci iščejo laške granate, odvijajo od njih baker in ga nosijo prodajat v Gorico.

Ajdovščina brez mesa. Zadnje nedeljo in praznik je bila Ajdovščina brez mesa. Edina mesnica je bila — menda vsled draginje živine — prazna. Zanimivo pa je posebnost, da se je pozneje sekalo meso le za Ajdovce-domačine, okoličani, ki so v teh časih na to mesnico navezani, so morali iti prazni.

Umrla je na Reki gospa Ana Rojic roj. Dolschein, soproga zdravnika in bivšega deželnega poslanca dr. Aleksija Rojica v Gorici.

Begunska knjižnica na Dunaju. Centralni pomožni odbor beguncev je poskrbel sedaj na hvalevreden način tudi za duševne potrebe beguncev. Otvoril je pred kratkim begunsko knjižnico, katere ureditev se je kljub raznim težkočam imenitno posrečila. Ta zavod ima svoj sedež v Praterstrasse 9 in vsebuje čitalnico, ki nudi vsem beguncem najrazličnejših narodnosti ugodno priliko za njih duševno izobrazbo. Zelo težavno je bilo zadostiti mnogobrojniosti in mnogoličnosti beguncev. Ozirati se je bilo treba na različnost narodnosti in vere, a kakor že omenjeno, se je vse dobro posrečilo. Knjižnica vsebuje slovenske, hrvatske, ukrajinske, poljske, italijanske in nemške vezke. Oskrbo vodijo mladenke iz begunskih krogov. Poleg te čitalnice se nahaja prostor, namenjen samo dijakom, kjer lahko nemoteno pridno študirajo. Tik tega je velika čitalna soba za kadilce. Zeleno prevlečene mize, stene in vrata pa belo pobarvana učinkujejo jako okusno. Nadalje ne manjka raznih drugih malih predmetov, kakor ur, stojal, pepelnikov, užigalnikov itd., predmetov, ki napravljajo sobo še bolj prijetno in prijazno in spominjajo na prostore kakega kluba. V pročelju dvorane se dviguje med lavirami cesarjeva podoba. Da bi se nekadilci ne jezili, so napravili dvorano za nekadilce prav po vzorcu one kadilcev. V tej visjio po stenah mnogobrojni zemljevidi in tu se nahaja tudi pisalni oddelek. Okrog 150 časopisov vseh jezikov in strank, dnevnikov, strokovnih listov, tedenskih revij in ilustriranih časnikov leži po mizah. Poleg tega je na razpolago bralcem konverzijski leksikon, Atlas in razna informativna dela. Begunci iz severa prav radi igrajo šah in je raditega bilo nakupljenih precej šahov. Čitalnica je vsak dan odprta od 8. ure zjutraj do 1/210. zvečer in je jako dobro obiskovana. Od otvoritve sem so razprodali že nad 500 vstopnic (30 vinarjev stane posamezna), dokaz, da je bila resnično potrebna in da bo vršila veliko kulturno delo ter združevala raznolične narode v svojih prostorih ter jih navajala k skupnemu bodočemu delovanju.

Slovensko - nemški razgovori v novi pomnoženi izdaji. Ravnokar je izšel nov natis drugega dela »Nemščine brez učitelja«. Četudi je zelo spopolnjen in pomnožen se prodajna cena ni dvignila in velja samo 1 K 20 v. Knjižica je namenjena v prvi vrsti samoukom, katerim izborna služba, vendar se rabi mnogokrat tudi v šolah kot pomožna knjiga za praktično konverzijo in je to jasen dokaz za veliko porabnost teh razgovorov. Tudi prvi del Nemščine, ki obsega slovnico, velja 1 K 20 v. Katoliška Bukvarna.

Razne novice.

Važna iznajdba. Elektrokemika C. A. Marvan in Albert Wustl v Ustju nad Labo sta iznašla postopanje za čiščenje olja in masti brez kemikalij. Doslej je bilo moč goče izločiti iz olja in masti tuje snovi, ki povzročajo slab duh in okus, le kemičnim potom, ki je zelo neroden, drag in počasen. Zato je gornja iznajdba velikega pomena. Izumitelja trdita, da moreta iz neužitnih

olja in masti napraviti kristalno čista jedilna olja (masti).

Narečja in Nemci. »Frankfurter Zeitung« nam je v povod, da se spominjamo tistega argumenta o razlikah med narečji v slovenskih krajih. Nemški list pripoveduje: »Pri nekem pruskem vojnem zboru v X. se nahaja bavarska poljska artiljerija. Nekoliko Prusov si je izposodilo od Bavarcev lopate. Bavarci so jim pripomnili: »Müsst aba glei wieda z'ruk bringal« Prusi so vprašali: »Was meenste?« — Bavarci: »Umi bringa soits es!« — Še se niso razumeli. Slednjič je klical eden Bavarcev: »Tut wit returl« V splošno veselost so odgovorili Prusi: »A tako, tout de suite retour, oui, ouil« In tako so se Nemci sporazumeli med seboj po — francoski! — Kaj sledi iz tega? Nemci so velik kulturni narod z ogromno književnostjo, ki se je razvila in narastla vzlic dejstvu, da je razlika med narečji tako velika, da se preprosti ljudje ne razumejo med seboj. A vzlic tem razlikam imajo Nemci svoj skupni književni jezik! S tem odpada tudi argument, na katerega so nekdanj opirali svoja roganja slovenskemu jeziku in svojo trditev, da naš jezik ni sposoben za književno delovanje in da je možnost skupnega, književnega jezika izključena.

Ženstvo po vojni. V Nemčiji vsestransko razpravljajo o predlogu, da se po vojni tudi za ženske uvede obvezna domovinska služba. Vsaka zdrava ženska mora eno leto služiti v javni državni službi, ki je primerna ženskemu spolu: v bolnišnicah, kuharskih šolah, otroških vzgojevališčih, vzornih gospodarstvih itd.

Uradna hvala občinski avtonomiji na Pruskem. Iz Berlina poročajo, da je pruski notranji minister na podrejene oblasti izdal odlok, ki urejuje razmerje med občinsko samoupravo in državno nadzorovalno oblastjo. V uvodu povdarja, da bi se mestom, deželnim občinam, okrožju in provincam nikdar ne bilo posrečilo tako pravilno rešiti ogromnih nalog med vojno, če ne bi vsled samouprave imeli možnosti do prostega odločevanja in pa krepile zavesti lastne odgovornosti. Zato mora biti za državo važna naloga, da dragoceno dobro samouprave čuva in po možnosti pomnoži in zlasti duha nadzorstva prilagodi samoupravi n. pr. pri potrdilu občinskih volitev, pri odobritvi občinskih sklepov in pritožbah proti občinski upravi.

Velik transport rib. Iz Orahovice v Slavoniji se poroča: Upraviteljstvo gospodarstva barona Guttmanna v Orahovici je odposlalo te dni iz domačih ribnikov vagon rib naravnost v Grodno.

Ruske ceste k morju. »K. Ztg.« se poroča iz Kodanja: Iz Bergena je prispelo s parnikom 40 Kanadčanov, ki se vračajo iz Arhangelskega. Prideljeni so bili posadki velikih kanadskih ledolomilcev, ki jih je Rusija kupila v Kanadi, da bi obvarovala pristanišče v Arhangelskem pred prezgodnjim zamrznjenjem. Kanadčani so pripovedovali, da ne morejo Rusi zdaj obvarovati rečenega pristanišča v Arhangelskem pred zamrznjenjem, dasi imajo sedem ledolomilcev. Med tem pa leži v Arhangelskem tako velikanska množina blaga, namenjenega za Rusijo, da ne zadostuje železnica za prevoz. Blago je bilo previdno in pametno v vsej naglici navoženo tja v času, ko še ni bilo morje zamrznjeno. Iz Arhangelskega drži le ena železna cesta v notranjost Rusije do Vologde, potem pa se spoji k velikim železniški progi Petrograd-Perm-Jekaterinburg. Vožnja iz Arhangelskega v Moskvo traja skoro 48 ur. Prevažanje je razmeroma drago in traja dolgo. Iz navedenih vzrokov nam je lahko jasno, zakaj se Rusija toliko trudi, da zveže z železno cesto Petrovorsk (na Oneskem jezeru) s polotokom Kola, ki ima nezamrzljiv pristan. To železnico so zgradili Rusi s pomočjo vojnih ujetnikov v neverjetno kratkem času, in te dni se ravno poroča iz Petrograda, da je letos sredi najhujše zime prispel po njej prvi vlak. Zdej, ko mora biti, gradijo Rusi, ki so sicer tako kasni in počasni, svoje železnice z nepričakovano hitrostjo, zakaj najprej polagajo in utrjujejo tir, potem pa šele sčasoma napravijo progo. Lehko si torej mislimo, da »bodo posamezno težki in mnogo časa zahtevajoči železniški mostovi dograjeni v teku prve polovice l. 1916.« kakor se glasi rusko uradno poročilo z meseca prosinca t. l. V kakšnih odnosih bodo rabili Rusi rečeno železnico, če je v istini dograjena, se ne more reči. Rusko narodno gospodarstvo, ki mnogo trpi, ker je odrezano od Baltiškega in Črnega morja, se bo pač opomoglo z novo železnico, a ne v bogve kako veliki meri.

Za skrajšanje vseučiliškega študija se zavzemajo nekateri dunajski listi. Nobena fakulteta se zdaj ne zadovolji z manj kakor osmimi semestri, dasi se ve, kdor se hoče poglobiti v študij, se mora učiti veliko dlje časa, da celo življenje. Skrajšanje učne dobe je mogoče. Saj je veliko juristov, ki se napilijo, kar morajo znati pri državni izkušnji ali pri rigorozu, v treh mesecih. Mirno se lahko na juridični in na filozofski fakulteti uvede prejšnja učna doba šestih semestrov. Celo medicincem se lahko skrajša učna doba, kakor tudi tehni-

kom. Vojska je dokazala, da potrebujemo mlade ljudi prej v praktičnem življenju, ko izstudirajo. Naj se ta nauk tudi upošteva. Kar bi morebiti manjkalo teorije, naj izpopolni praktično življenje.

Mladostrelci. »Streiffleurs Militärbatt« piše: Vodstvo avstrijske strelske zveze se peča s pripravami za izpopolnitev mladostrelstva temeljem skusenji, ki jih je podala vojna. Za mnenje je vprašalo tudi posamezne poveljnike na jugozapadni fronti. General Dankl se je v daljšem pogovoru z zastopniki zveze priznalo izrazil o delovanju strelskih društev v sedanji vojni in razvil svoje osebne nazore glede bodoče izpopolnitve mladostrelstva, ki se mora začeti pred šolo in biti obligatorično. »Temeljem zakona«, je rekel, »bi se morale osnovati urejene organizacije, ki naj v bodoče za slučaj potrebe omogočijo takojšnjo pridruženje in uvrstitev v naše armadne udeležbe.« V nadaljnjem se je soglasno priznala velika vrednost mladostrelske izobrazbe za armado z ozirom na to, da tvori v miru smoteno organizirane mladostrelske formacije neprecenljivo ojačenje oborožene sile. Ravno v tej vojski se je pokazala važnost strelske izobrazbe, tako da se morajo vse tozadevne akcije po vojni krepko podpirati.

— Koliko se more zaslužiti s prekopovanjem usnja. Pred kratkim smo prinesli poročilo iz sodne dvorane, v katerem se je govorilo, da je agent z usnjem Herman Mirnig priznal, da zasluži s provizijami pri prodaji usnja zelo velike vsote. Pred vojsko ni imel nobenega premoženja, pridobil si ga pa je, v kolikor se je moglo dobiti, s svojimi kupčijami za časa vojne 120.000 K. Od tega denarja pripada, kakor je sam priznal, njegovi ženi 30.000 K, na provizijah je zaslužil 80.000 K in s kupčijami na svojo roko 30.000 K. V sredo se je pečalo okrajno sodišče v Gradcu z obtožbo proti Mirnigu, ki je bil obtožen zaradi navijanja cen. Obsojen je bil na denarno kazen 24.000 K.

Od kod podraževanje papirja in drugega pisalnega blaga iz Nemčije. Dunajska »Papier- und Schreibwaren-Zeitung« poroča: »Neka tovarna za šolske zvezke v Avstriji je prejela od enega svojih stalnih dobaviteljev, pri katerem je bila naročila črnilni prašek za črtalne svrhe, naslednji odgovor: »Za črnilni prašek, ki ste ga naročili z dopisnico dne 26. februarja, se izdaja po novjših določbah izvozne dovoljenja le pod pogojem, da se zavezemo, da bomo zaračunali zanj trikratni znesek normalne cene. Potemtakem bi Vam računali 1 kg črnilnega praška Modro (stara cena 20 mark) 60 mark, 1/2 kg črnilnega praška Rdeče (stara cena 10 mark) 30 mark, skupaj 90 mark. Ako ste s to ceno zadovoljni, prosimo obvestila, nakar se bomo potrudili za čim hitrejšo doposlato.« — Ta odgovor je prišel iz Lipskega. S tem uradnim navijanjem cen se pa zviša za nas Avstrijce tudi še 25odstotni ažiž za trojni znesek.

Nemška banka v vojni. Poročilo pravi, da je imela lansko leto dobička 273.144.929 mark, od katerega dobi država po odbitku 114.300.000 mark za razne vojne davščine 85.419.500 čistih mark, skupno tedaj 199 milijonov mark. Dividenda je 8-97%. Zaloge zlata se je povišala za 352-4 milijone in je skoraj dvakrat večja kakor pred vojno. Bankovci so bili povprečno lansko leto pokriti 43-6% z zlatom, tedaj za pol odstotka boljše kakor pred vojno.

— **Petrolejski gališki kralj umrl.** Gališki petrolejski kralj Mozes Gartenberg je umrl v visoki starosti.

Sin Leva Tolstege umrl. »Kuryer Ponzanski« poroča po ruskih listih, da je v Petrogradu umrl sin Leva Tolstoja, grof Andrej Tolstoj.

Operirane kokoši. Lucija Blaškovič v Vrbovskem v Dalmaciji je te dni vrgla svojim štirim gladnim kokošim pest sirovega fižola, ki so ga kokoši takoj pozobale. Toda kmalu so se pokazale posledice: Jelo jih je napenjati in uboge živali so bile drugo jutro že na pol poginjene. Kaj napravi žena: Vzame ostre škarje, nit in šivanko, pa zaporedoma operira kokoši: Odpre jim krofe, izprazni tudi želodce in rane zašije. Še tisti dan so si vse kokoši opomogle, sedaj pa so zdrave in živahne ko preje.

Česen kot zdravilo. Česen, kateri ni v zahodni Evropi na najboljšem glasu, se ponovno uporablja z uspehom v terapevtske namene in sicer proti črevesnim boleznim, koleri, griži. Dva avstrijska zdravnika Marcovici in Pribram uporabljata po poročilu dunajskega kliničnega tednika česen (Allium sativum) kakor tudi iz njega pripravljene preparate za eksperimentalna in klinična opazovanja. Dnevno dasta zajcem 2,5 grama česnevega praška, katere sta preje zastupila z 10 krat večjo količino strupa griže, kakor pa je potrebna, da usmrti človeka; ta prašek sicer ne varje pred boleznijo pač pa pred smrtjo. Ravnotako deluje česen proti povzročiteljem driske, siga bacilom.

Štirileten »možak«. V bolnišnici v Meiningen imajo štiriletnega bolnika Roberta E., ki je pravo čudo narave. Deček napravi vtis v rasti zaostalega odraslega možkega. Visok je 121 cm in tehta 68 funtov. Z eno roko dvigne 20 funtov težak škaf in z lahkoto nese 26 funtov težkega petletnega otroka. Ko so ga v bolnišnici narkotizirali, so rabili isto količino uspavalnega sredstva kakor za odraslega možkega. Mali orjak se je v prvem letu popolnoma normalno razvijal, nato pa se začel nenavadno hitro razvijati v telesnem in duševnem oziru. Glas mu je postal globok kakor pri odraslem možkem. Deček ni maral otroških igrar, marveč se je pogovarjal le z odraslimi. Najraje vpreza in razpreza krave. Starši čudnega dečka so normalni in ravno tako ostali šesteri otroci.

Večje ševilo zanesljivih
ogljarnjev

za žganje bukovega oglja sprejme v trajno delo tvrdka E. Heng, Ljubljana. — 816

NOW
PISALNI STROJ
se prodaja. Ljubljana, Gradišče 15/I. levo.

Cinasto starino

sklede, žlice i. t. d. kupuje po ugodnih cenah

ALOJZIJ FURLAN
Vipava 259 Kranjsko.

Vnovčevalnica za živino v Ljubljani,
Dunajska cesta 29, pritičje.

Prodaja: Kranjske klobase, salame, braunsvalgarce, ter vsakovrstno sveže meso po zmernej cenah.

Kupuje: Klavno živino, plemenske vole, breje krave, krave s teleti, breje svinje, jalove svinje, ki so še sposobne za plemo, jesence, plemenske prasce, ovce, koze, kozličke in belgijske zajce.

Ponudbe in naročila naj se izročijo pisмено ali pa ustmeno med uradnimi urami (od 8 do 12 in do 2 do 6) na zgorajšnji naslov.

Otroški voziček

dobro ohranjen, se ceno prodaja. Sp. Šiška, Celovška c. 66/I. nadstropje desno. 819

Iščem **deklo**
za domača hišna dela, za kravo, prašiča in druga poljska dela. Plača 24 kron mesečno. Vprašanja na M. Humer Poljšnik p. Litiži.

Kuharica

dobro izučena, želi vstopiti v službo takoj ali pozneje. Naslov:

IVANA ARKO
Sodražica 133. Dolenjsko,

Sprejme se **pomočnik-skladiščnik**

železninske stroke v Ljubljani. Ponudbe pod »Trajno mesto 811« na upravo tega lista.

Spejmem takoj izurjenega **Krojaškega pomočnika**
za trajno delo
Ivan Kertelj, krojač v Ajdovščini.

Sodarji

(tudi starejše osebe) za izdelovanje sodov iz mehkega lesa za akordno delo proti dobremu plačilu se takoj sprejmejo pri tovarni barv v Dolu.

Naročajte „Slovenca“!
Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Šartljeva moka

brez vsakih kart!

Samo pri meni se dobi fina šartljeva moka, znamka

Samo en zavitek rabite za en šartelj, brez da bi potrebovali kaj sladkorja, kvasa ali drugih reči. — En zavitek stane samo

HASIN

K 1-44.

Po pošti se pošilja samo po povzetju in najmanj 3 zavitke.

Če se pošlje denar naprej, se ovoj ne zaračuna. Pojasnila o uporabi se prilože. — Naročite obratno pri razpošiljalnici šartljeve moke znamka „HASIN“

Ivan Urek, Ljubljana

691 Mestni trg 13, Pod Traučo, (prej v Borovljah na Koroškem).

Za prebavo slabega kruha je najboljšo sredstvo za želodec za otroke, kakor za odrasle, Sida medu, ki je najcenejša in najboljša jed s kruhom Sida-méd je ravno tako redilen kakor surovo maslo ali štirikrat cenejši. 1. zavitek Sida-medu stane samo 35 vinarjev in se napravi iz njega 3/4 kg medu ki stane le do 70 vin. Po pošti se pošilja najmanj 6 zavitev po povzetju za 2 krone in zavoj se zaračuna 30 vin. Če se pošlje denar naprej se ovoj ne zaračuna. Pazite na zakonito varstveno znamko „Sida“ in zavrnite ponaredbe.

Naroča se pri razpošiljalnici »Sida-izdelkov« v Ljubljani Zeljarska ulica 4.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega iskreno-ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Jožefa Weiblna

848

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo sl. rokodelskemu društvu in njega pevskemu odseku za ganljivi žalostinki, sl. obrtno pomožni zadrugi z nje predsednikom bl. gospodom Ivan Kregarjem na čelu, sl. zadrugi ključavničarjev v Ljubljani pod vodstvom nje načelnika bl. gosp. Jos. Rebecka, darovateljem prekrasnih vencev in sploh vsem, ki so spremlili nepozabnega pokojnika na njega zadnji poti.

Žalujoči ostali.

Julijan Zorn
asistent pri zastaviljalnici
dne 28. t. m. popoldne v Trstu mirno preminul.
Pogreb rajnika je bil v četrtek dne 30. t. m. ob pol 11. uri predpoldne iz hiše žalosti št. 24 ulica Gioachino Rossini.
Sv. maša zadušnica se boje brala dne 4. aprila 1916 ob 7. uri v župni cerkvi v Ajdovščini.
V Ajdovščini, 31. marca 1916.

Št. 2534.

Razglas.

Mestni magistrat je preskrbel novo izdajo dimnikarskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano. Hišni gospodarji in stranke se na to novo založbo opozarjajo s pristavkom, da se knjižice prodajajo v mestnem ekspeditu, Mestni trg 27/III., po 20 vin.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 27. marca 1916.

Modni salon

Štuchly-Maschke
Ljubljana

Zidovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnostne

novosti z Dunaja

Priporočila: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno.
Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Solidno blago.
Priglasno nizke cene.

643